

NOTATKI

REPORTERA

Przyznał się do najechania i zabicia staruszki.

Na staruszkę 78letnią przy narażniku Ogden Avenue i Eugenia ulicy w ubiegły piątek wieczorem najechał automobil, który zabił ją na miejscu. Do tego przedwczoraj przyznał się Antoni Ziemia, lat 21, z p. nr. 2036 Thomas ulica, którego, aresztowano. Świadkowie policji podali numer licencji stanowej na automobilu w tym wypadku i potem odszukano Ziembę, który po wypadku uciekł. Ofiarą jego była pani Katarzyna Werts, z p. nr. 1712 Mohawk ulica. Na maszynę była licencja stanu Wisconsin. Policja szukała Ziembę w Lublin, Wis., ale tam powiedziano jej, że poszukiwany przed dwoma miesiącami wyjechał do Chicago, i że zamieszkuje przy Thomas ulicy. Ziemia powiada, że jechał w towarzystwie swojej narzeczonej, panny Bronisławy Wenc, lat 17, z p. nr. 862 North Paulina ulica. Ulewny deszcz sprawił, że ofiarę swojej nie widział, ale pamięta, że zauważył gromadę przechodniów spieszących w jego stronę, słyszał krzyki, zląkł się tego i uciekł. Policja ma także sprawdzić pannę Wenc, aby się zaprzytał dlaczego wypadku nie raportowała.

Tu można się nauczyć czytać, pisać i mówić po angielsku. Bezpłatne lekcje języka angielskiego udzielane są w szkole miejskiej „Greene”, przy narażniku 36tej i Paulina ulice, we wtorki i czwartki, od godziny 1-szej po południu. Obco-krajowcy w szkole tej bezpłatnie nauczyć się mogą pisać, czytać i mówić po angielsku.

W sprawie otwarcia sezonu odczytowego.

W przyszłą niedzielę, dnia 29 października, o godzinie 2giej po południu w klubie „Ad Astra”, 1110 Milwaukee Avenue Koło Odczytowe im. J. Piłsudskiego, nr. 1 rozpoczyna swą dalszą misję oświatową, która rozpocznie się pięknym programem oraz przemówieniami.

Słuchajcie Dzisiaj o 6:30 wiecz.
Godziny Radjowej DLA DZIECI
ZE STACJI W.G.E.S.
(1300 KIL.)

WZMACNIA NERWY I POMAGA TAKOWYM DO NOWEGO ZDROWIA

NUGA-TONE wzmacnia nerwy, polepsza apetyt, pobudza do normalnego działania organy trawienia, zapewnia spokojny sen i polepsza stan ogólnego zdrowia. NUGA-TONE jest w użyciu przez ostatnio 45 lat i w ciągu tego czasu udowodniło swe wielkie dobrodziejstwo osobom cierpiącym na choroby nerwowe i kobiece. Nie zaniebajcie się spróbować NUGA-TONE. Jest sprzedawane przez wszystkich aptekarzy. Uważajcie, abyście dostali prawdziwe NUGA-TONE, gdyż istnieje wiele fałszywych kopii. Proszę czytać uważnie etykiety i opakowania, abyście uniknęli takich dobrych skutków. (Ogł.)

GLANZ MORTGAGE CO.
1112 MILWAUKEE AVENUE

Wynajmując skrytkę w naszym Składowisku Ochronnym na parterze war. tościowo, biurowe itp.; będą tam zupełnie bezpieczne. Asekuracja wszelkiego rodzaju na duże i małe sumy.

53 NOWENN

Do Najów. Marji Panny, na wszystkie święta uroczyste kościelne i w mieszkach świętych, w opowie. Cena

50c

Do nabycia w biurze

DZIENNIKA CHICAGOSKIEGO
1455-57 W. DIVISION ULICA
Chicago, Illinois.

Kott stanie przed ławą wielkoprzysięgłych. Stanisław Kott, lat 19, z p. nr. 1307 Dickson ulica, rabuś automobilowy na probacji, — przekazany był wczoraj ławie wielkoprzysięgłych przez sędziego miejskiego, Lamberta K. Hayesa, przed którym stał oskarżony o rabunek.

Choroba Nixona powodem odłożenia przesłuchań podatkowych.

Przed Radą apelacyjną miały się odbyć przesłuchania w sprawie zażaleń przeciwko nałożonym podatkom od osobistej własności za rok 1932. Przesłuchania te miały się rozpocząć wczoraj jednak z powodu choroby Jerzego F. Nixona, jednego z członków wyżej wspomnianej Rady, zostały przesunięte na odłożone do dnia 1-go listopada. Obywatele zamieszkali w obwodach Bloom, Niles, Leyden i North mogą zażaleń swoje wnosić do dnia 6-go listopada.

Jadą z Południa na wystawę światową. W przyszłą niedzielę rano z Południa na wystawę światową przyjeżdżie nie mniej jak 3,000 mieszkańców, w specjalnych pociągach. Jadą goście z miast Atlanta, Birmingham, Nashville i Asheville w pociągach kolei Southern Railway i Big Four.

Pierwszy śnieg w Chicago. Wczoraj gdy temperatura w mieście Chicago wynosiła 32 stopnie wyżej zera, o godzinie 6tej rano, w kilka godzin potem spadł pierwszy śnieg tego sezonu. Nie wiele jednak śniegu spadło, a temperatura szybko się podniosła; dzisiaj jest znacznie cieplej.

Graf Zeppelin zawitał dzisiaj do Chicago.

Graf Zeppelin poraz drugi bawi w mieście Chicago, a poraz pierwszy lądował na gruncie chicagowskim. Przybył z Akron, Ohio dziś około godziny 9tej rano z 24 pasażerami. Komendantem Graf Zeppelina jest Dr. Hugo Eckener. Po okrażeńiu trzykrotnem terenu wystawy światowej Zeppelin stanął w pobliższej miejscowości Glenview, gdzie znajduje się hangar odpowiedni i tam sterowiec niemiecki pozostanie na czas swego tu pobytu.

Wieczorek Towarzyski Dla p. B. F. Kalisza.

Liczne grono przyjaciół i znajomych por. Bolesława F. Kalisza, z racji wyboru na urząd naczelnego komendanta Polskiego Legionu Wst. Amer. podejmuje go wieczorkiem towarzyskim, jaki urządzony zostaje staraniem posterunku T. Roosevelta No. 4 i Oddziału Legionu Pań przy tymże.

Miła ta okazja odbędzie się we wtorek, dnia 31-go października, w sali dużej ob. J. Stefana, Noble i Superior ulicach; początek o godzinie 7:30 wieczorem.

Kilka przemówień, między innymi vicekonsula p. C. Lipa-czyńskiego, oraz krótki program zakończony zostaną zabawą towarzyską.

Komitet urządzający na czele z p. Henrykiem Trawińskim, p. Agnieszka Kleszyk i p. Bronisława Wiśniewska, spodziewa się należytego zainteresowania się ze strony licznych przyjaciół i znajomych por. B. F. Kalisza, wobec czego uprzejmie zaprasza do współudziału w tej miłej wieczerniej poświędzonej wypróbowanemu pracownikowi na polu społecznym.

DOBRY UCZYNEK.

Matka uczy Janka, iż powinien codziennie spełniać dobry uczynek, który sprawi bliźniemu zadowolenie. Mimo to Janek dziś właśnie tego sprzą Hen-ryczka, syna sąsiada.

Gdy matka strufoje go za to, Janek odpowiada: — Ale gdyby mama wiedziała, jakiego młodego bratczka się cieszył!

THE OLD HOME TOWN By STANLEY

SPORT

KRONE WRÓCIŁ; URZĄDZA ZAPASY.

Doc Krone, stary promotor walk zapasników różnej wagi wrócił i sezon wieczorków swoich rozpocznie w sali Arcadia Gardens, 4444 Broadway, we wtorek, dnia 14-go listopada.

Krone, aby program jego był znakomity, szuka odpowiednich zapasników. „Proszę powiedzieć czytelnikom swoim”, mówi Krone, „że wieczorki nasze będą te same jak poprzednio, pełne ciekawych walk staczanych przez zapasników pierwszej klasy.”

Arcadia Gardens, w miejscu dogodnym, oddano w ręce cieśli i dekoratorów, którzy kosztem \$50,000 z tej sali zrobią odpowiednie miejsce na wieczorki zapasnicze Doc Krone'a. W sali tej pomieścić będzie można nie mniej jak 5,000 osób.

Linowiecki Zdobył 583 Punkty Na Serję.

Poniżej podajemy rezultaty kontestów ligi kreglarskiej klubu Unique Social z Jackowa. W kontestach tych dzielnie spisał się E. Linowiecki, który zdobył 245 na partję, a 583 na serję. Dzielnie też grała drużyna Doc Ross' Molars, która dwukrotnie pokonała rywali z klubu aptekarza Szymańskiego. Cyfry: Szymański Ph. 666 790 738

Młodość Jest Szczęściem — Zdrowie Bogactwem...

MIDWEST HERBATA ZIOŁOWA.

Środek naturalny, działa tak łagodnie, że i dzieciom widzi na zdrowie, jak rumianek, lub kmieć. Dzieciom daje się szczyptę herbaty do szklanki wody gotowanej.

Jeżeli pragniecie mieć te dwa skarby — jeżeli pragniecie zachować czerstwość młodego wieku — prowadzić żywot bez trosk, jak to małe dziecko — pijcie MIDWEST HERB TEA.

Największym bogactwem, jakie człowiek może posiadać jest — ZDROWIE. Gdy tego zabraknie, życie staje się męczarnią.

Dobry żołądek — to ZDROWIE. MIDWEST HERBATA ZIOŁOWA zabezpieczy człowiekowi regularny stolec, usunie bóle żołądka, bóle głowy, gdy to nie żadne lekarstwo, lecz umiejętnie złożone zioła naturalne przez europejskiego aptekarza.

Kupcie na próbę, jedną paczkę MIDWEST HERB TEA w najbliższym składzie MIDWEST i przekonajcie się sami o jej niezrównanej wartości.

Paczka MIDWEST HERB TEA za 50 centów wystarczy na cały miesiąc dla dorosłych, jeżeli się będzie pić jedną szklankę dziennie.

Lepszej herbaty ziołowej od MIDWEST HERB TEA nie kupicie nigdzie.

MIDWEST HERBATY ZIOŁOWEJ ŻĄDADZIE WE WSZYSTKICH

MIDWEST STORES

Z TOWN OF LAKE.

W niedzielę, dnia 5 listopada, Dwór Im. Serca Marji, nr. 811 Zakonu Niewiast Katolickich Leśniczych, obchodzić będzie srebrny jubileusz swego założenia. Członkinie w dniu tym na Mszy św. w kościele św. Józefa, o godzinie 9tej rano, przystąpią wspólnie do Stołu Pańskiego, a wieczorem, o godzinie 6tej, w Ochronce Anioła Stróża, przy 36 i Gross ave. dla upamiętnienia tej uroczystości odbędzie się bankiet jubileuszowy. Komitet jubileuszowy tworzą następujące panie: Władysława Pałka, Pelagia Konecka, Wiktoria Krusińska, Michalina Skonieczna, Franciszka Jasińska i Franciszka Jankowska.

Dwór Serca Marji Nr. 84ty pochlubić się może swą prezeską i organizatorką panią Wiktoria Konecką, która piastuje swój urząd przez cały okres 25 lat. Była delegatką każdego sejmiku przez wszystkie lata. Głównym jej celem było werbowanie członkiń do tegoż Dworu. Pani Wiktoria Konecka pracowała w sprawach kościelnych i narodowych nie szczędziła ani czasu ani trudu dla dobra Dworu i pod jej staranną pracą Dwór ten rozwijał się zadawalniająco. Liczy spórą liczbę członkiń, nie tylko dorosłych ale także młodoletni, który został zorganizowany przez prezeskę Wiktoria Konecką.

Z parafji św. Jana Bożego. W niedzielę, dnia 29-go października, o godzinie 8mej wieczorem, w sali parafjalnej przy 52ej i Throop ulicy, odbędzie się zabawa kostkowa „Fancy Work Buncu Party”, którą urządzają panie a na czele którego stoją ks. Józef Karabasz. Komitet zaprasza polonję na tę zabawę. Będzie dużo ręcznych robotek i wiele innych niespodzianek, jakich jeszcze na tej sali nie było. Czysty dochód z tej zabawy jest przeznaczony na korzyść małowania kościoła.

Do Grupy 2566 Tow. Borzęcin im. M. Ludwika Idzikowskiego Z. N. P.

W przyszłą niedzielę, dnia 29 października, Tow. nasze występuje na bal Tow. Sztandar Zwycięstwa, grupa 1126, który odbędzie się w sali Synów Wolności, 1042 N. Damen Avenue. Zbiórka o godzinie 6:30 wieczorem pod salą zabawy. — Józef Kowal, prezes; Ludwik Makowski, sekr. prot.

THE TUTTS

By Crawford Young

30,000 Bezrobotnych Szewców w Polsce Grozi Strajkiem.

Szewcy Żądają Ograniczenia Obuwia Maszynowego.

Warszawa, 26 paźdz. — Odbyło się w Warszawie zebranie Związku Szewców, na którym zapadła znamienita uchwała wyrażająca stanowisko szewców w sprawie ograniczenia importu obuwia maszynowego z zagranicy. W razie nieuwzględnienia tego postulatu, pracownicy szewscy uchwalili ogłosić strajk protestacyjny. Strajk ten byłby skierowany w pierwszym rzędzie przeciwko czechosłowackiej fabryce Bata, która wprowadza rocznie do Polski przeszło 5 milionów par obuwia. Aby zrozumieć, jak wiele traci na ten polscy robotnicy szewscy, wystarczy powiedzieć, że obecnie, mimo rozpoczynającego się sezonu zimowego, Polska ma niebawem 30,000 bezrobotnych szewców.

W roku ub., gdy import butów zagranicznych był o przeszło 60 procent, mniejszy, w tym samym czasie było bezpracy 15,000 szewców. Tak więc, dzięki sprowadzaniu obuwia z zagranicy, w ciągu jednego roku liczba bezrobotnych wzrosła o przeszło 330 procent.

Warunki materialne pracujących robotników szewskich są również o wiele gorsze. Podczas gdy w zeszłym roku dobry szewce zarabiał 70 do 80, a często 100 zł tygodniowo, dziś ten sam szewc jest bardzo zadowolony, jeżeli uda mu się zarobić 30 złotych za tydzień pracy. — Dodac należy, że szewcy pracują po 16 do 17 godzin na dobę i często odbijają się to na ich zdrowiu.

PREZYDENT PRZEZIĘBIŁO, PRZYJĄŁ REPORTE-RÓW W ŁÓŻKU. Washington, 26. paźdz. — Prezydent Roosevelt, cierpiący od paru dni na lekkie przeziębienie, odbył wczoraj swoją zwykłą konferencję prasową w łóżku, przyjmując w sypialni delegację ośmiu korespondentów, wybranych z około 200 lub więcej dziennikarzy zwykle o biecnych na takich pogadankach. Prezydent wyglądał bardzo dobrze, żartował z dziennikarzami, i w kilka minut po ich odejściu ubrał się i zaczął odbywać audjencje.

Prezydent wyraził nadzieję, że dzisiaj rano będzie mógł zasiać przy biurku do pracy. Pan Roosevelt zdawał się być zadowolony z reakcji na jego mowę niedzielna.

W Białym Domu otrzymano około 2,000 telegramów, z których tylko dwa wyrażały nieprzychylny sentyment. Jeden, z Nowej Anglii, mówił: „Mowa mi się nie podobała. Nie rozumiem jej.” Drugi telegram, z zachodu, brzmiał: „Sądzę, że pan się gruntownie myli. Srebro jest jedynym właściwym medium wymiany.”

ZIMA JUŻ IDZIE KU NAM; PIERWSZE ŚNIEGI SPADŁY.

Winnipeg, Man., 26. paźdz. — Zawierucha śnieżna nawiedziła, w pierwszym ataku zimy, całą zachodnią część Kanady, od Pacyfiku aż do jeziora Supérieur.

Juneau, Alaska, 26. paźdz. — Tutajszą miejscowość nie pamięta od 10 lat tak wczesnej zimy, jak obecna. Temperatura spadła blisko do zera, a straszliwe zawieruchy porzywały dachy z budynków, pozwalając kominy i potrzaski szczyt w składach.

Duluth, Minn., 26. paźdz. — Pierwszy śnieg w tym sezonie spadł tu onegdaj przykrywając Duluth i okolice grubym na stopę całunem. Był to najcięższy opad śnieżny w październiku w 47 latach. Temperatura spadła do 22 stopni.

NRA MA WŁADZĘ WSTRZY-MAĆ WWOZ TOWARÓW Z ZAGRANICY.

Washington, 26. paźdz. — NRA została wczoraj upoważniona do wdrożenia wszelkich inwestycyj potrzebnych do ochrony przemysłów Orla Niebieskiego przed wwozem takich towarów z zagranicy.

Prezydent dał takie upoważnienie w specjalnym rozkazie. Gen. Johnson może teraz badać, z cudzej lub własnej inicjatywy, każdą pogłoskę, że obce towary zdobywają rynek amerykański przez ofiarowanie niższych cen, niż ceny produktów obciążonych umowami i przemysłowy amerykański.

Johnson zreorganizuje swój sztab. Gen. Johnson, administrator NRA, ma wkrótce ogłosić program reorganizacji swojego sztabu. Reorganizacja okazuje się konieczną wobec ważnych problemów związanych z administracją i nadzorem nad olbrzymią machiną ekonomiczną, zbudowaną przez umowy wiążące niemal każdą jednostkę przemysłu krajowego.

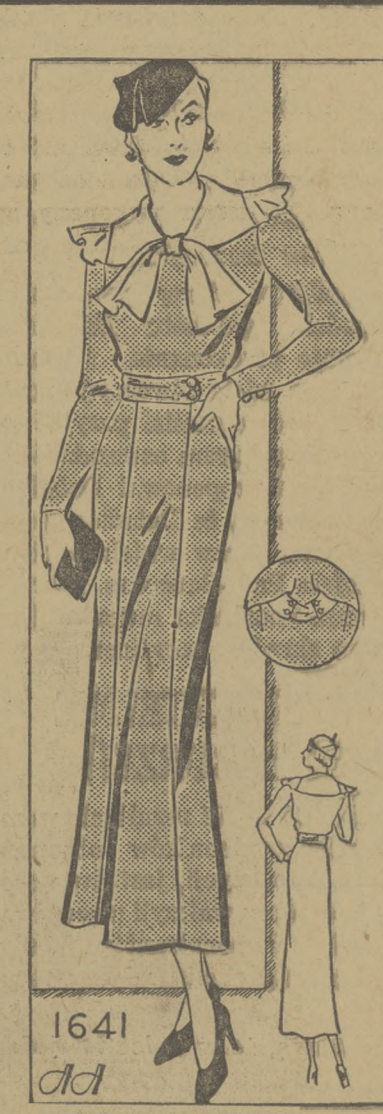
Czytacie Dziennik Chicagoski „NAGUSY” NIE DAJĄ ZA WYGRANĄ; PLANUJĄ APELACJĘ.

Allegan, Mich., 26. paźdz. — Przegrawszy pierwszą utarczkę w sądzie obwodowym, nudyści, czyli zwolennicy wspólnych kapieli słonecznych, reprezentowani przez F. C. Ringa i pewnych ochotników z międzynarodowej konferencji nudystów, przygotowują się do przeniesienia swej walki przed najwyższy sąd stanowy.

Ława przysięgłych w sądzie obwodowym, po niespełna godzinie narady, uznała Ringa winnym nieprzystwożnego obnażania się w jego obozie dla nagusów blisko Allegan.

Pewien adwokat z Chicago, który reprezentował konferencję nudystów, zapowiedział wniesienie apelacji. Ringowi grozi kara \$500 grzywny lub roku aresztu.

DR. ADAM BŁASZCZYŃSKI
LECZY SKUTECZNIE WSZELKIE CHOROBY NÓG
1200 N. ASHLAND AVE. Na 3 Piętrze — Pokój 206. TEL. BRUNSWICK 7200.
Godziny od 2—5 i 7—9 wieczór. W środy wieczorem i święta zamknięte.
Telefon rezydencji, Humboldt 8894.

1641

2-663

SUKIENKA Z DWOJAKIM KROJEM KOŁNIERZA.
Anne Adams Modelko 1641.

Zamówić można tylko w wielkościach 12, 14, 16, 18, 20, 30, 32, 34, 36, 38, 40. Na wielkość 16 potrzeba 3 1/2 jarda 39 calowej materii i 1 1/4 jarda kontrastowej materii.

ŁADNA SPODNIA BIELIZNA.
Modelko 663.

Nabyć można w wielkościach 12, 14, 16, 18, 20, 30, 32, 34, 36, 38, 40. Na wielkość 16 potrzeba 3 1/2 jarda 39 calowej materii i 1 1/4 jarda kontrastowej materii.

Prosimy przysłać PIĘTNAŚCIE CENTÓW (15c) wraz z kuponem na którym należy wpisać imię i nazwisko, adres, numer telefonu i wielkość.
Zamówienia przysłać na adres: Dziennik Chicagoski, 1455 W. Division Street, Chicago, Ill.

KATALOG MOD. przedstawiający najnowsze fasony popularnych, sportowych i domowych sukien, damskiej bielizny, kostiumy tylko PIĘTNAŚCIE CENTÓW. Katalog wraz z jednym modelem DWADZIEŚCIA PIĘĆ CENTÓW.

PROSZĘ O NADESŁANIE MODEŁKA
Nr. ....
Wielkość.....
Imię i Nazwisko.....
Adres.....
Miasto..... Stan.....

DZIENNIK CHICAGOSKI

THE POLISH DAILY NEWS

Issued every day except Sundays
and Holidays.Wychodzi codziennie z wyjątkiem
niedzieli i świąt uroczystych.

TERMS OF SUBSCRIPTION

One year \$5.00
Six months 3.00
Three months 1.75
In Chicago by mail for 1 month .85
To Europe for one year 8.00
To Canada for one year 5.00
All letters shall be addressed to

PRZEDPŁATA WYNOŚI

Rocznie \$5.00
Półrocznie 3.00
Kwartalnie 1.75
W Chicago pocztą miesięcznie .85
Do Europy rocznie 8.00
Do Kanady rocznie 5.00
Wszelkie listy adresować należy:

THE POLISH PUBLISHING COMPANY

1455-57 West Division Street

CHICAGO, ILL.

Telefon Brunswick 7040.

Bondy i Bondy.

Rząd potrzebuje ogromnych sum nie tylko na pokrycie deficytu w budżecie ale przede wszystkim na finansowanie licznych korporacji, powstałych dla przeprowadzenia planu gospodarczego uzdrowienia kraju. Co pewien czas rząd wydaje nowe bondy, czyli zaciąga pożyczkę u obywateli.

Niejedni gorszą się tem, bo obawiają się potaniaenia tych bondów. Nie można przecież pożyczać w nieskończoność. Przyjdzie czas oddawania i trzeba będzie słać wysokie podatki żeby oddać wysokie (bondy). Podatki są największym dochodem każdego rządu i rząd nie może podwyższać tych podatków w nieskończoność, gdyż dojdzie do takiego momentu, kiedy obywatel nie będzie w stanie płacić podatków a gdy rząd nie będzie miał dochodu z podatku — nie będzie mógł na czas spłacać swoich bondów. Dlatego wielu ludzi okazuje zaniepokojenie, gdy rząd wypuszcza na rynek coraz to nowe sumy bondów.

Przyznać trzeba, że ten niepokój jest uzasadniony, ale czemu w takim razie nieokazywano tego niepokój przed pięć i sześć laty? Wtedy również wypuszczano na rynek olbrzymie ilości bondów — z pewnością nie mniejsze od dzisiejszych z tą różnicą, że w tym czasie nie było korporacji Insullów i nie Insullów, które następnie popękały, jak bańki mydlane. A ile to złotych bondów nawypuszczały banki, których dawne złoto nie warte jest dzisiaj blaszki mosiężnej? Nie mamy pod ręką odpowiedniej statystyki i pewnie jej nikt nigdy nie będzie miał. Mimo to twierdzić można, że do krachu giełdowego w r. 1929 wypuszczanie bondów wszelakich stało się prawdziwą plagą kraju i z pewnością przewyższało wiele razy dzisiejszy „byznes bondowy” rząd.

Jeżeli zatem dobrze było i korzystnie dla korporacji prywatnych wypuszczać bondy, to powinno być dobrze i dla rządu.

Cały Świat Musi Sie Liczyć z Polską.

W korespondencji z Warszawy, zatytułowanej „Międzynarodowe stanowisko Polski” stwierdza wiedeński organ chrześcijański — społeczny „Reichspost”, że sytuacja zagraniczno-polityczna Polski polepszyła się nadzwyczajnie w ciągu ubiegłych miesięcy.

Po zawarciu paktu nieagresji pomiędzy Polską a Rosją sowiecką, na który początkowo zapatrywano się w Polsce z pewnym sceptycyzmem, uczynili Sowiety wszystko celem odwrócenia nieufności polskiej opinii publicznej w odniesieniu do tego paktu oraz stworzenia atmosfery zaufania.

Także polsko-sowiewski pakt handlowy przysporzył wiele korzyści przemysłowi polskiemu. Niektóre koła polskie spodziewają się nawet w obliczu tak znacznego polepszenia się stosunków pomiędzy obu krajami, zmiany dotychczasowego stanowiska Sowietów wobec Kościoła katolickiego.

Motywów tej zmiany frontu polityki sowieckiej szukać należy, wedle zdania dziennika, w zagrożonej Rosji ze strony Japonii i nowej Mandżurii, tudzież dzisiejszych Niemiec.

Także i zwolennicy orientacji rosyjskiej w Polsce uważają, że interesy polskie, jeżeli idzie o ochronę przed rewizjonizmem Niemiec spotykają się na wspólnej platformie ze sferą interesów sowieckich.

W dalszym omawianiu sytuacji politycznej Polski, stwierdza dziennik polepszenie się stosunków polsko-niemieckich.

Usiłowania Niemiec w kierunku znalezienia modus vivendi z Polską, trafiły na grunt podatny, zwłaszcza, że gospodarstwo Polski może tylko zyskać na takim zbliżeniu, do którego Warszawa była zresztą zawsze gotowa, upatrując jedynie nieprzebytą zaporę w niemieckich postulatach rewizjonistycznych.

Nagła rezygnacja Niemiec z tych postulatów przyszła całkiem niespodziewanie, wobec czego Polska odnosi się do niej z ostrożnością.

Jednakże pomostem tego odprężenia stosunków był dziwnym zbiegiem okoliczności właśnie Gdańsk, z którym Polska starała się daremnie dojść przez szereg lat do porozumienia, osiągnąć je dopiero przy dojściu do steru reżimu hitlerowskiego.

Dziennik przypuszcza, że przez tę pojednawczą politykę Niemiec w odniesieniu do Polski, pragną Niemcy mieć wolną rękę wobec Austrii, której zmaganie o utrzymanie niezawisłości śledzi Polska z wielkim zainteresowaniem i zrozumieniem. Oburzenie w Polsce z powodu zamachu na kanclerza Dollfussa było olbrzymie.

W końcu zaznacza dziennik w omawianiu wewnętrznej polityki polskiej, że większość narodu polskiego popiera rząd w jego usiłowaniach, zmierzających w ramach Ligi Narodów do porozumienia z wszystkimi państwami i uniemożliwienia w przyszłości konfliktów wojennych.

Większość ta sądzi, że w końcu uda się przywrócić stosunki normalne z Niemcami.

Wobec swemu silnemu zagranicznemu — politycznemu stanowisku zdobyła Polska wzmocnić swe wpływy w Lidze Narodów.

Dziennik podkreśla też niezwykły sukces polskiej pożyczki narodowej, która wzmocniła nie tylko sytuację finansową Polski, ale wykazała także jej całkowitą konsolidację. Rząd polski może liczyć każdego czasu na poparcie całego narodu, Polska jest dzisiaj czynnikiem, z którym cały świat liczyć się musi.

Rady Mussoliniego.

Dziennik „Echo de Paris” ogłasza na naczelnym miejscu sprawozdanie z ciekawej rozmowy, jaką miał współpracownik tego pisma, wybitny dziennikarz Keryllis z dyktatorem Włoch, Mussolinim.

Po ogólnych zdawkowych grzecznościach i stwierdzeniu, że ustrój faszystowski będzie istniał nawet po śmierci wodza, — Mussolini oświadczył:

„Prawdę mówiąc, nie widzę potrzeby drugiego Mussoliniego. Zjawia się jakiś faszysta, który zajmie moje miejsce i jeżeli nie będzie posiadał kwalifikacji, jakie ja posiadam, lub też wad moich, niewątpliwie będzie miał inne cechy.”

Mussolini podkreślił następnie przyszłość idei faszystowskiej i jej wielkie znaczenie dla całego świata.

Przechodząc do zagadnień politycznych ogólnieuropejskich, Mussolini zaznaczył, że rządy demokratyczne nie potrafiły uniknąć wojny. Wojna bowiem, zdaniem Duce, jest wynikiem braku równowagi między słońcem jednych a siłą drugich. Gdy wszyscy są silni, wszyscy się uważają, wszyscy się wzajemnie obawiają i oczywiście wszyscy dochodzą do porozumienia.

Parlamentaryzm nie umiał nie tylko uniknąć wojny, lecz nie potrafi zachować solidnego i długotrwałego pokoju. Powinno się dążyć do tego, by wreszcie Europa zrozumiała, że obecna sytuacja nie może trwać długo. Europa powinna strzec się niebezpieczeństw, które jej grożą od wewnątrz i zewnątrz. Zapomina się o tem, że istnieje Azja.

Mussolini zapowiedział wreszcie, że zamierza wprowadzić do konstytucji Włoch wielkie zmiany, które obecny ustrój uczyni jeszcze bardziej korporacyjnym przez włożenie na korporacje, zamiast na państwo kontroli nad produkcją. Czas skończyć ze starymi ideami liberalnego kapitalizmu — twierdzi Mussolini. Pragnę utworzyć korporacje dla przemysłu według jego gałęzi i korporacje dla rolnictwa, zależnie od rodzajów wytworzonych produktów. Zapewnimy porządek polityczny i mam wolne ręce dla pracy nad odnowieniem ładu gospodarczego.

Mussolini zakończył rozmowę zapewnieniem, że faszyzm pracuje dla pokoju i tylko dla pokoju.

Czyniami ślad żywota kreśl,
Bo w świecie prawem tylko to:
Że każdy czyn — znów rodzi czyn,
A każda myśl — znów rodzi myśl.

Józef Kościelski.

JESIENIA.

Park drzemie .. drzewa, jak schorzone twarze
Zewsząd zwiędnięci rumieńcami świecą
Z szelestem szklanym liście zwiędłe lecą,
Patrzają na niebo, co umierać każe.

O! Gdzieś na gwiazdach wicher lka rozpacznie
Wskrzyszając zmarłe, zapomniane głosy...
Już brzozy-płaczki rozpuściły włosy
— Wkrótce się obrzę pogrzebowy zacznie.

Pomiedzy bagna mętne, zardzewiałe,
Ścieżki, jak widma przypadły do ziemi,
W pomroku ręce wyciągają białe.

Aż w końcu, dwiema liniami jasnymi
W krzyż potworne wyrosły ramiona.

— Chodźmy stąd .. cicho... w tej chwili ktoś kona
Henryk Zbierzchowski.

"To Jest Impertynencja".

(Dziennik Polski w Detroit).

Pod powyższym tytułem zamieścił lokalny dziennik „The Detroit Free Press” redakcyjny artykuł, który brzmi, jak następuje:

„Prawo, ustanawiające w całym stanie podatek pogłówny, by z niego utworzyć fundusz na pensje dla starców — powiada:

„Wszystkie osoby, zamieszkujące w tym stanie, a liczące lat 21 i wyżej, z wyjątkiem osób przebywających w stanowych i miejskich instytucjach, mają płacić roczny podatek w sumie \$2.00, który to podatek ma być używany, kolektowany i zarachowany w ten sam sposób, jak każdy podatek stanowy. Każdy mieszkaniec tego stanu, liczący lat 21 i wyżej, bez względu na to, czy jest obywatelem amerykańskim, czy też nie, z wyjątkiem tych, którzy przebywają w instytucjach stanowych, lub miejskich, a którzy mieszkają w tym stanie od sześciu miesięcy, lub dłużej, mają się zarejestrować u klerka powiatowego w różnych powiatach tego stanu.”

Tak brzmi prawo o podatku pogłównym na fundusz pensyjny dla starców. Co zaś z tego prawa uczyniła demokratyczna administracja gubernatora Comstocka w Lansing i jak to prawo sobie wytłumaczyła, o tem pisze w dalszym ciągu swego artykułu lokalna „The Detroit Free Press”, co następuje:

„Na mocy tego prostego, elementarnego postanowienia, — rząd w Lansing zdecydował przeprowadzić nadzwyczajnie — (extraordinary) śledztwo co do ogólnej historii osobistej, co do przodków, oraz co do gospodarczego stanu każdej dorosłej osoby, żyjącej w stanie Michigan. Formularze rejestracyjne, przygotowane dla użytku kler-

ków powiatowych, wymagają, by każdy, kto się rejestruje, podał swój wiek, datę urodzenia, imię ojca i matki, imię męża lub żony, swe zajęcie, oraz kto go zatrudnia, a także, o ile nie pracuje, źródło, z jakiego żyje, czy z pomocy departamentu dobroczynności.

Musi również powiedzieć, czy jest obywatelem, czy też nie. — Poza tem wymagają, by każdy rejestrujący się przedstawił listę wszystkich osób, żyjących w jego domu wraz z podaniem, czy są to jego krewni. — Musi również podać ich wiek, datę urodzenia, oraz okres czasu, jak długo w danym miejscu mieszka, skąd się przeprowadził, a także ich warunki pracy, czy też bezrobocia.

Prócz tego obywatele naturalizowani mają powiedzieć kiedy i gdzie otrzymali swe papiery, wymieniając sąd, miasto i stan. Mają podać swój wiek, kiedy rodzice ich byli naturalizowani (o ile byli), ich mężów, (lub żon) — imiona, miejsce urodzenia i datę ślubu.

Kto tylko przeczyta tekst odnoszącego prawa, ten spostrzeże, że nie postanawia ono żadnego, podobnego śledztwa, oraz, że nie ma ono za sobą powagi prawa. Kwestionariusz cały nie jest niczem innym, jak wtrącaniem się i głupim usiłowaniem wglądania w prywatne sprawy i historię mieszkańców stanu Michigan dla celów dobrze znanych tym, którzy te karty rejestracyjne opracowali. Specjalnie wstrętne są pytania, odnoszące się do kwestii naturalizacji, ponieważ sprawa obywatelstwa, czy nie-obywatelstwa nie odgrywa żadnej roli, o ile chodzi o podatek pogłówny; łącznie zaś z ogólną sprawą kwestii obywatelstwa, można tłumaczyć jedynie usiłowanie uzyskania drogi pośredniej regi-

Z Przed Czterdziestu Laty w Dzienniku Chicagoskim

Czwartek, 26-go października, 1893 r.

W maju, roku przyszłego, ma być otwarta wystawa powszechna w Antwerpii, na wzór tej, jaka się odbyła w r. 1885, lecz w większym zakresie. Urządzona będzie pod opieką króla Belgów i pod przewodnictwem honorowym hr. Flandrii.

W słowarzyszeniu fotografów w Wiedniu, prof. Luckhardt okazywał nowy aparat, który zdejmując podobizny kolorowe.

Ze służby kolei ulicznej w południowej dzielnicy miasta, zaraz po wystawie zostanie około 600 wydalonych. — Urzędnicy kompanii sami to już przyznali.

W ubiegły wtorek zarejestrowało się razem 34,550 obywateli; jest to więcej, niż się spodziewano.

Washington, 25 października. — Dzisiaj pominięto, niektórzy senatorzy przeciwni odwołaniu ustawy Shermana, oddawali pochwały prezydentowi.

Prezydent brazylijski Peixoto, wydał dekret, który ogranicza w sposób bardzo poważny prawa cudzoziemców, zamieszkałych w Brazylii.

W Peru (Połudn. Ameryka), rozpoczęło się w okolicy Huancaayo, groźne powstanie miejscowych Indian, którzy popierają b. prezydenta Cacerasa, przeciw rządowi.

Na posiedzeniu brytyjskiego Stow. Lekarskiego stwierdzono, że wzywy samochodowe działają ogromnie na zdrowie i są przyczyną wzrostu śmiertelności wśród ludzi. — Główną przyczyną jawności tych wzywów jest dwutlenek stanowiący 6 procent ich zawartości.

Cały ten kwestionariusz jest impertynencją i powinien być potępiony przez ogół ludności w stanie. Lansing powinien go wycofać!

Tyle pisze „The Detroit Free Press”.

Komentarze do tego artykułu „The Detroit Free Press” — są zupełnie zbyteczne.

Na obrzmienie żył w nogach uskarża się wielu ludzi, — zwłaszcza wśród kobiet-gospodyń i pracownic przemysłowych i handlowych jest spora liczba takich, które poprostu konają na stojąco, że się tak wyrażymy.

Obrzmienie żył jest w wielu wypadkach chorobą rodzinną. Są rodziny, w których obrzmienie żył, hemoroidy, płaskie stopy, opadnięcie podbicia stóp są na przykład dziennym, jak się to mówi. Jest to dziedziczna słabość w tkankach łącznikowych, którą w żyłach można z powodzeniem zwalczyć, jeżeli się doprowadzi do normalności „do-sercową” cyrkulację krwi.

Ten chorobliwy stan zachodzi u kobiet, zwłaszcza tych, których zajęcia wymaga długiego stania na nogach; zachodzi też u balwierzów, u sprzedawców i sprzedawczyń, u gospodyń, robotników fabrycznych, pielęgniarek, dentystów itd. Pacjenci, w każdym prawie wypadku, są wyższego wzrostu i często mający nadmiar wagi.

Żyły nabrzmiewają krwią a pod naciskiem hydrostatycznej presji pęcznią tak, że krew może faktycznie płynąć w kierunku wstecznym i nie otrzymując odpowiedniej dla zdrowia ilości tlenu, może spowodować dalsze komplikacje chorobowe i zakażenia żył.

Jeżeli się w rodzinie ujawni skłonność do takiego obrzmienia żył, należy się jak najskrupulatniej wystrzegać nalogu długiego siedzenia lub stania. Gdy potrzeba wymaga dłuższego stania na nogach, należy wstawać przynajmniej na krótki czas co

HUMOR "MUCHY WARSZAWSKIEJ"

To i Owo.

Profesor Einstein, matematyk, ze złości na oddech zatył i porwałby na Niemców patyk. Byli mu oni przyjaciele, popierali ich wszelkie cele — do Niemca brakło mu niewiele... I oto teraz o te trochę Niemcy złożyli o raz płocho tak wysadzili go, jak proch. Do obcych tedy poszedł w gości ze swą teorią o względności, lecz jest na Niemców pełen złości. W Paryżu, gdzie teraz przebywa, „wsieckimi psami” ich nazywa i świat do walki przywołuje. Będzie z Niemcami wojną fałsz, pod wodzą stanie się Moraj na obrażonego reż. Einsteina.

Wiele już o tem było mowy, że Hitler, socjal narodowy, jest faciem malarz pokojowy. Ci, co go mają za malarza dowodzą, że on chce wyrażać zamalowania korytarza, a nadto jeszcze z tego słynie, że chciałby o tejsze godzinie Śląsk zamalować, Gdańsk i Gdynię. Ale że przez przeznaczenie bogów nie przyprowadził swini rogów, więc pozostanie u swych progów. Natomiast Hitler, choć z malarzy, gdy mu malarstwo nie to twarzyć, wcale Germanii piwo warzy. Nawarzył im tak wiele tego piwa kwaśnego i gorzkiego, że starczy im do dnia sądnego. Z tego wszystkiego się pokaze, że Hitler ze Swastyką w parze jest piwowarem, nie malarzem.

Egzamin w Niemczech.

MATEMATYKA.

— Ile będzie dwa razy dwa?
— Tyle, ile będzie potrzeba wielkemu Adolfowi do jego planów.

HISTORIA.

— Kto dokonał...
— Wszystkich wielkich dzieł dokonał Niemcy, za wyjątkiem stworzenia świata i to tylko dlatego, że ich jeszcze wtedy nie było.

GEOGRAFIA.

— Gdzie się kończą tereny rdzennie germańskie?
— Rosną wraz z naszym apetytem. Kończą się tam, gdzie sąsiad poluje nam pieść.

CHEMIA.

— Co to jest chemia?
— Nauka o gazach trujących i malarzach wybuchowych.

GIMNASTYKA.

— Do czego służy gimnastyka?
— Do wymustrowania przyszłego „miecia dla armii”.

FILOZOFIA.

— Jaki ma cel filozofia?
— Aby wytworzyć budję o czystości rasy niemieckiej.

STALIN CZYTA GAZETĘ.

naraz wpada mu w oczy sprawozdanie ze sprawy w Londynie o podpaleniu berlińskiego parlamentu.

— To dziwne — powiada, — Jak nisko musi upaść hitlerowski Niemcy, jeżeli burza starą się wszelkimi słami o wybielenie komunistów.

WPŁYW LINII ŚREDNICOWEJ.

Maż powraca do domu w nocy. W ciemnym przedpokoju otwiera mu drzwi żona.

— Jasiu! Co ty robisz?
— Przec., proszę cię, dłu., duszko, my.., myślałem, że to tu... tunel.

Poradnik Dobrego Zdrowia

NABRZMIENIE; ŚRODKI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA.

XXXVIII.

PRZEZ ARGENTYNĘ CENTRALNĄ.

Provincia Corrientes. Miasto adwokatów, Angielskie marynarze, Resistentia. Przez Zapado Chaco, Nasł. „kargu”. Płujący towarzysze. Miasto świętej Wiary. Ku kordobskim wzgórzom.

W jesienny poranek majowy „Iguassu” odbija od brzegów paragwajskich. Chłód mocno daje się we znaki, jako że już dawno minęły letnie upały. Ludziska szczerle otulają się w pstrakach szale lub też dygocą pod skórami. Dopiero, gdy słońce się ukazuje, wychodzą na pokład, ruszają się i grzeją w jego ciepłych promieniach.

„Iguassu” siarczysiece pruje mętne wody Parany. Płynie wskroś tę jasność słoneczną, która obficie zalewa burty. Wydaje z siebie maksimum wysiłku, aby na czas zdążyć do Corrientes, celu naszej podróży.

Po południu wjeżdżamy w granice argentyńskiej prowincji Corrientes. Jak mi objaśnia towarzyszący podróży, Vincente Riva Palacio, na przestrzeni 90 tys. km. kwadratowych mieszka tu zaledwie 70 tys. mieszkańców. Ogromne obszary, pokryte dziewiczym lasem. Dwa miliony hektarów nieprzebytego gąszczu leśnego! Na pastwiskach korienyńskich pasie się 6 milionów sztuk bydła, tyleż prawie owiec a potem 800 tys. mułów i koni.

Niestety bogactwa te należą do kilkunastu załadowanych magnatów. Na bezkresnych prawie obszarach panuje jakoś taki sam „amo” — pan w całym tego słowa znaczeniu, władca życia i śmierci. Zwyczaj zaś Korienyńczyk ubiera się w lachmany i mieszka w szałasach palmowych. Nie wie więc, co problem mieszkaniowy, a o żywność nie troszczy się wiele. Zwierzyna ma wbród, a na drzewach przez cały rok wiszą soczyste owoce, które aż się prosią aby je zerwać.

Na dolnym pokładzie oglądam kilka typów z tutejszych stron. Na głowach noszą stromiane „ronderi”. Twarze spalone, o ostrym wyrazie. Oczy przenikliwe i głęboko osadzone. Na szyjach chusty czerwone, związane w trójkąt. Podarte koszule, za pasem pistolety i noże, spodnie puszyste — oto dopełnienie garnituru.

„El Corrientino tiene mala sangre” — Korienyńczyk ma złą krew — tak mówią o mieszkańcach tutejszych w innych częściach Argentyny. I zdaje się, słusznie. Hultaje to i zabijaki niedługo. Z nich to głównie rekrutują się pułki ochronne i policja krajowa. Gdy rozkaz wydany, gotowi szturmować choćby piekło samo!

(Ciąg dalszy nastąpi).

KS. IGNACY
POSADZY

Drogą Pielgrzymów

Wrażenia z Objazdu
Kolonji Polskiej
w Południowej Am.

(Ciąg dalszy).

Obejście, jak na dwa lata istnienia, ładne i zasobne. Chlewik, kurnik, no i duża chłupawa, zbita z bali cedrowych i pokryta trzcina leśną. Duma i chluba kolonji! W tej to chłupie przez trzy dni miała rozbzmiewać chwała Pańska, po raz pierwszy na tem odludziu paragwajskim.

Rozgościwszy się w dużej izbie, zamienionej na kaplicę i plebanję, oglądam dorobek komarkowy w polu. Zdołał on już wyrębać parę hektarów lasu. Nasadził trzcinę cukrową, kukurydzy, mandjoki, słodkich kartofli a przedewszystkiem bawelny. Bawelna, owe „złoto białe” Ameryki Południowej, przez naszych nazwana „watą”, jest na kolonji ogromnie w modzie. To też wszyscy się rzucili na watę. I w ubiegłym roku „wata dała.” Przeciennie zbierali 1500 kilo z hektaru. A że za kilo płacono 70 gr. (daruje czytelnikowi przełiczenie tutejszych pezoń na złote), więc dorobek był ładny. W tym roku podwoił produkcję. Administracja kupiła wszystko. Ale cóż? Podwoiła też wydatki w kilka tygodni po zakupie, że „wata” jest tylko drugiej i trzeciej klasy. Przeto zapłacić może zaledwie po 25 gr. Cóż poczną koloniści przeciwko takiej swawoli wyzyskiwacza? Ktoż się za nimi ujmie?

Klimat jest tu dobry i zdrowy. Dotychczas było tylko kilka wypadków choroby „chuchu” (czytaj ciuci). Niekiedy choroby nie przetrzymali i zmarli. Cmentarza niema, więc pochowano ich gdzieś w lesie lub na przydrożu. Dziewięć osób przywleczono ciężkimi kamieniami, aby zwierz leśny nie zbezcześcił drogi szacatków.

I krzyż postawił z cedru lub mahoni. Nad grobem i krzyżem zwójce lijan na odwiecznych cedrach rozdźwięczoną lirą grającą pieśń żalobną. W smutnym rozekhanu gibkie mimozы szepczą paelerze za dusze polskich tułaczy...

Zmij jadownych tu nie brak. Przed paru tygodniami zarażka, bodaj że najjałdowitszy gad tej okolicy, ukąsiła brata mojego gospodarza. Chłopak spuchł w mgnienu oka. Cóż zrobić? Lekarza niema. Więc brzytwa rozcinała mu ranę. Leją na to wodkę i podpalają... Oczywiście chory zemdał. Wystraszeni jadną go na konia i dalej z nim do Carmen — do administratora. Była noc, więc administrator spał. I nikt z obecnych nie śmiał zapukać do drzwi, aby go nie rozniewać. I tak przez 5 godzin stali pod drzwiami z nieprzytomnym i prawie że już konającym. Dopiero nad ranem pan administrator się obudził i

zastrzykiem przeciwdrobnoustrojowym uratował umierającego od niechylnej śmierci. Dziwna jest jednak natura sowańska!

Na drugi dzień nabożeństwo. Już rychło rankiem gromadzą się koloniści przed domem. Dom Komarkowy nie ma jeszcze drzwi. Słyszę więc jak najwyraźniej:

— Cichoja ludu, bo ojeulek jesse śpią!

Zrywam się csem przedzej. Po powitanianch — spowiedź święta bez końca. Suma o godzinie 10ej. Najpierw święte pokropienie liściem parosli. W czasie Mszy św. śpiewają wszyscy. A że w tym końcu kolonji mieszkają głównie Cześi z Wołynia, więc też pieśni nabożne śpiewają po czesku:

Maria, Maria
Nad słońce jasnejsi
Nad miesiąc krasnejsi
Nad perły vcznejsi, Maria!

Śpiewają z takim rozrzwieniem, że i najtwardszemu tzy płyną kurklem.

Po Mszy św. śluby i chrzty. Woda chrzcielna spływa z główek dziecięcych do wielkiej blaszanki, która kiedyś mieściła benzynę. Potem wywód matek z zapalonymi świecami, które z krychty-kuchni wchodzą do izby-kaplicy.

Skończyły się obrzędy. Zawołano do chorego. Platon Hołopio umierał.

Padal deszcz, więc owinąłm się w długą pelerynę, a potem na koń i galopem naprzód w rozmołnity las. Grube krople deszczu padały z gęsiowym pobrzękiem na szerokie liście przydrożnych drzew. Zdało się, że las śpiewa na smutną, a z dziejów puszczy wysnutą nutę. Zdało się, że las jęczy i płacze...

Za godzinę byłem w domku Tołopy. Właściwie, to jeszcze nie domek. Ot, szałas naprędce z tartych desek sklecony. W kącie łóżko z drązków leśnych suchą trawą i liściem palmowem zasłane. Przy nim na postroknku przywiązane cięle i prosiąt parę. Na łóżku umierający. Zona i czworo dzieci wszyscy o trupiej białości, ofiary zarazieliwy „chuchu.”

W braku stołu składam Hostję św. na starym kuferku. Po czym spowiedź, słowa pociechy i święta Komunia, co duszę strzeże na żywot wieczny.

Oczy chorego, zachodzące już mgłą śmierci wyjaśniły się na chwilę. Duże już wypłynęły z nich i zrosiły głębokie zmarszczki na wybladłej twarzy.

Padal deszcz i łopotal o drewniane pokrycie dachu.

Zabierają Sie Do Przeludnionych i Brudnych Dzielnic Miejskich.

Ruch, zmierzający do przebudowania przeludnionych i zabrudzonych dzielnic w miastach amerykańskich, nabiera w ostatnich miesiącach nowego rozmachu. Przypisać to należy faktowi, że Narodowa Administracja Odrodzenia Ekonomicznego postanowiła przeznaczyć część funduszu, uchwalonego przez kongres na roboty publiczne, na te właśnie cele. Pożyczki, w sumie 32 milionów dolarów, w celu pobudowania nowoczesnych i wzorowych domów mieszkalnych w Bostonie, New Yorku i Filadelfii, administracja już zatwierdziła. Pożyczek tych udzielano pod warunkiem, że te nowoczesne mieszkania będą tanie. Następnie pierwszeństwo do tego rodzaju pożyczek mają ci projektodawcy i przedsiębiorcy, którzy zamierzają pobrać te domy w dzielnicach przeludnionych i zabrudzonych.

Dzielnice te i ulice mają specjalną nazwę w języku amerykańskim — i znane są jako „slums”. Prawie każde miasto amerykańskie ma tego rodzaju dzielnice i ulice. Oznaczają się one przede wszystkim wielkim przeludnieniem, domy są opuszczone i zabrudzone, pokoje w tych domach są z reguły ciemne i niedostatecznie oświetlone, brak tam wody w dostatecznej ilości i urządzeń sanitarnych, a ludzie mieszkający nie tylko nadzwyczajnie, ale bardzo często w ciemnych i wilgotnych piwnicach.

Powstanie tych dzielnic często przypisywano ustawicznemu napływowi imigrantów europejskich do miast amerykańskich. Odegrało to niezawodnie ważną rolę w rozwoju i utrzymaniu się do tego czasu tych dzielnic. Faktem np. jest, którego nie da się ukryć, że w większej części mieszkańcami tych dzielnic są cudzoziemcy, których wpełnia tam konieczność życia, a mianowicie niemożność opłacania wyższych cen za mieszkania w lepiej urządzonej i czystszej dzielnicy. Ale faktem również jest, że nie tylko imigranci, ale także wędrowni robotnicy, przyjeżdżający do miast amerykańskich, przemieszczają się do dzielnic przeludnionych i zabrudzonych. W Wiedniu, stolicy Austrii, pobudowano, w ostatnich latach 60 tysięcy nowoczesnych mieszkań w dzielnicach, znanych w amerykańskim języku jako „slums”. Niektóre z tych budynków to olbrzymie apartamentowe domy, zaopatrzone w małe stawy do pływania i kąpania się, w odpowiednio ogródkach do zabawy itd. W krajach skandynawskich, w Wielkiej Brytanii, we Włoszech, Finlandii i w kilku innych krajach europejskich dokonano już znacznego postępu w kierunku burzenia i pozbywania się tych najgorszych i opuszczonych dzielnic miejskich.

Kampanię przeciwko tym dzielnicom rozpoczęto również i w miastach amerykańskich. W pracy i zabiegach tych polega się bardzo dużo na odpowiednich uchwałach lokalnych władz państwowych. Idzie tu mianowicie o to, by zabronić dzierżawienia mieszkań tym właścicielom domów, w których znajdują się pokoje, czy całe apartamenty ciemne i bez osobnych urządzeń sanitarnych dla każdej rodziny. Czynne są także w tym kierunku robotnicze związki zawodowe, które odciągają swych członków od tych zaniedbanych dzielnic, zapewniając im tu i ówdzie „kooperatywne domy apartamentowe”, w których mogą korzystać z nowoczesnych pomieszczeń po niskich cenach. Nowoczesne „ogrodowe apartamenty” pojawiły się w ostatnich czasach w Chicago i w

rych grasują choroby i zbrodnie.

O ścisłym związku, jaki istnieje pomiędzy złymi mieszkaniem, a chorobami i zbrodniami, przekonano się niedawno temu w Cleveland, gdzie dzielnica obejmująca dwanaście bloków, przepełniona jest mieszkaniem ciemnymi i pozbawionymi świeżego powietrza, i w której pełno jest niesanitarnych zaułków, zaniedbanych domów i pełnych robactwa.

Pittsburgh ma swój „Hill”, tj. dzielnicę prymitywnych domów, w Cincinnati jest „Basin”, a w San Francisco — „Barbary Coast”. Miejski dyrektor mieszkaniowy w następujący sposób opisał najgorsze dzielnice w St. Louis: „Niema tam żadnych urządzeń kapłowych, brak wody ciepłej czy zimnej, pokoje pełne robactwa, z popękanymi powłokami i ścianami, podłogi nasiąknięte cuchnącą wodą, a mieszkania w piwnicach są wprost niemożliwe. Niema tam nawet mowy o czystości, a moralność każdej świeżej rodziny prędko stacza się do poziomu brudnego otoczenia.”

Zagadnienie lepszych mieszkań.

Jeden z członków miejskiej kontroli mieszkaniowej, po zbadaniu życia w najgorszych dzielnicach miasta, przyszedł do jednej konkluzji, a mianowicie, że „miasto New York powinno być zburzone.”

Alle zagadnienia tego nie rozwiąże się w ten radykalny sposób ani w New Yorku, ani też w Filadelfii, lub Chicago, czy w innych miastach amerykańskich. A jednak można się pozbyć tych dzielnic. O możliwości tego przekonali nas już niejednokrotnie przykłady zarówno amerykańskie, jak i europejskie. Miasto Amsterdam jest najlepszym europejskim przykładem pozbycia się najgorszych dzielnic. Ludzie tam już nie mieszkają w piwnicach. Władze miejskie skazały dwa tysiące domów na zburzenie, a 70,000 pomieszczeń na odpowiednio odrestaurowanie i przerobienie. Aby przyjąć z pomocą najbardziej dokonywanych przykładem temi zarządzeniami, miasto pobudowało cały szereg domów, przeznaczonych na mieszkania dla najuboższych rodzin. Oprócz tego opracowano i przyjęto w Holandii plan, obliczony na dziesięć lat, a który zapewnia wszystkim miastom pozbycie się najgorszych dzielnic i wszystkich budynków mieszkalnych, przytłaczających zanadto do siebie.

W Wiedniu, stolicy Austrii, pobudowano, w ostatnich latach 60 tysięcy nowoczesnych mieszkań w dzielnicach, znanych w amerykańskim języku jako „slums”. Niektóre z tych budynków to olbrzymie apartamentowe domy, zaopatrzone w małe stawy do pływania i kąpania się, w odpowiednio ogródkach do zabawy itd. W krajach skandynawskich, w Wielkiej Brytanii, we Włoszech, Finlandii i w kilku innych krajach europejskich dokonano już znacznego postępu w kierunku burzenia i pozbywania się tych najgorszych i opuszczonych dzielnic miejskich.

Kampanię przeciwko tym dzielnicom rozpoczęto również i w miastach amerykańskich. W pracy i zabiegach tych polega się bardzo dużo na odpowiednich uchwałach lokalnych władz państwowych. Idzie tu mianowicie o to, by zabronić dzierżawienia mieszkań tym właścicielom domów, w których znajdują się pokoje, czy całe apartamenty ciemne i bez osobnych urządzeń sanitarnych dla każdej rodziny. Czynne są także w tym kierunku robotnicze związki zawodowe, które odciągają swych członków od tych zaniedbanych dzielnic, zapewniając im tu i ówdzie „kooperatywne domy apartamentowe”, w których mogą korzystać z nowoczesnych pomieszczeń po niskich cenach. Nowoczesne „ogrodowe apartamenty” pojawiły się w ostatnich czasach w Chicago i w

RZECZY CIEKAWY I UCIESZNE.

Pisze Ks. T. S. Ligman, C. R.

Już w roku 1494, pomiędzy Hiszpanią a Portugalją, przysięgło do porozumienia, mocą którego prawie cały obszar dzisiejszej Brazylii przypadł w udziale Portugalji. Ma się rozumieć, że strony interesowane nie miały najmniejszego pojęcia ani o wielkości ani o wartości tego obszaru.

Nadbrzeża Brazylii zwiędzono po raz pierwszy w roku 1500. Nieco później zaczęli Portugalczycy zakładać tu stałe osady.

Brazylija otrzymała swą nazwę od drzew, dających rodzaj barwnika, podobnego kolorem do rozżarzonego węgla.

Później Francja starała się założyć tu także swe osady, lecz wkrótce odstąpiła od tego planu.

Gdy Hiszpania podbiła Portugalję, to Hiszpania rządziła też Brazylią od roku 1580 do 1640. Pod koniec tego czasu Holendrzy prowadzili wojnę z Hiszpanią i postanowili odebrać Hiszpanii Brazylię. Zjednoczyli wówczas swe siły Hiszpanie, Portugalczycy i tubylcy i pobili Holendrów. Odtąd Brazylija była wyłączną kolonią portugalską, rządzoną przez króla z siedzibą w Bahia.

Za czasów Napoleona, po zabiciu Portugalji, król portugalski przeniósł się do Brazylii. W roku 1822 ogłoszono Brazylię niezależnym cesarstwem.

New Yorku, które zapewniają stosunkowo tanie mieszkania. Domy te wybudowali tacy filantropi, jak Marshall Field, John D. Rockefeller młodszy i niedawno zmarły Julius Rosenwald. Ale wszystkie te oświeconie wysiłki należy uważać raczej za próby doświadczenia w zakresie budowania nowoczesnych mieszkań. Dopiero pomoc rządu federalnego może zapewnić pracy tej wielki sukces.

Świeże obliczenia, dokonane przez Administrację Robót Publicznych, wykazują, że wszystkie dzielnice „slums” w Ameryce kosztują kraj, w formie chorób i zbrodni, od czterech do czterdziestu miliardów dolarów rocznie. Przypuśćmy, że Ameryka wybudowałaby 9,000,000 nowych i odpowiednich budynków w celu pozbycia się tej tak kosztownej brzozydy po miastach. Kosztowałoby to kraj 36 miliardów dolarów. Ale koszt ta wróciłaby się w przeciągu trzech do jedenastu lat.

Najsilniejszym argumentem za zniesieniem tych dzielnic jest ten fakt, że około 90 procent młodocianych przestępców rekrutuje się właśnie z tych ciemnych, zabrudzonych i niezdrowych zakątków miejskich.

F.L.S.

Król portugalski powrócił do swego kraju a syna najstarszego dał koronować cesarzem Brazylii.

W roku 1889 niezadowoleni mieszkańcy Brazylii polecieli ówczesnemu cesarzowi opuścić kraj niezwłocznie. Cesarz uczynił to, jednakże odmówił wynagrodzenia mu ofiarowanego. Udał się do Portugalji a Brazylija stała się federalną republiką. Konstytucję przyjęto w roku 1891.

Brazylija ma obszar 3,285,318 kwadratowych mil. Jest to obszar znacznie większy od obszaru stałego naszego Stanów Zjednoczonych. Ludność jest przeszło 40,000,000. Są to potomkowie wychoźców portugalskich, Indian, Murzynów, Niemców, Polaków i Rosjanów.

W stanie Parana ma być około 200,000 osadników polskich. Brazylija jest 2,660 mil długo i 2,700 mil szeroka. Stany Zjednoczone Brazylii złożone są z dwudziestu stanów, dystryktu federalnego i jednego terytorium.

Rząd Brazylii wzoruje się na formie rządu naszego; pozostawia się jednakże o wiele więcej autonomii poszczególnym stanom. Konstytucja uznaje równouprawnienie religijne. Prawie 99 procent ludności jest wyznania rzymsko-katolickiego. Szkoły są państwowe i powoli dopiero rozwijające się, wyjąwszy po wielkich osiedlach, gdzie dorównują szkołom w obcych krajach.

Stolicą kraju jest miasto Rio

de Janeiro, największe miasto na południowej półkuli ziemskiej.

Powierzchnia Brazylii dzieli się naturalnie na trzy części: na wschodzie i południowym wschodzie jest wyżyna brazylijska; we wnętrzu, wyżyna Matto Grasso; na północy, nizina sławnej i olbrzymiej rzeki Amazonki.

Na całej prawie swej przestrzeni 2,500 milowej Amazonka jest spławna dla większych okrętów. Jeżeli weźmie się Amazonkę z jej dopływami to stanowi ona największy system rzeczny. Z całej długości tych rzek, wynoszącej 19,000 mil, nadają się one do żeglugi na przestrzeni 13,000 mil i stanowią bardzo ważny a nieraz jedyny środek komunikacji. Rzeki te płyną wśród olbrzymich obszarów podzwrotnikowych, dziczyznych, niedostępnych lasów.

Klimat, wyjąwszy okolice gorzystych i w stanach południowych, jest tropikalny.

Krajobraz Brazylii jest uroczny i wspaniały, gdyż liczne góry z bogatą i różnorodną roślinnością, z krzewami i drzewami, urozmaicają równiny, już tak bogate w najrozmaitsze drzewa podzwrotnikowe, zwierzęnie i ptactwo.

W Brazylii najbardziej położonym miastem na wschód jest Pernambuco. Jest ono początkowym punktem ważnego systemu kolejowego. Okolica ta słusznie nosi nazwę „Wenecji Amerykańskiej” z powodu pięknosci okolicy.

Brazylija jest przede wszystkim znana z uprawy i wyśtań kawy. Brazylija posiada duży gruntu doskonale nadające

Poradnik Prawny

Dział Odszkodowań

Pisze WALTER BEDNARSKI, 155 N. Clark ul. Pokój 1617

Dział ten zawiera artykuły z prawa i statutu odszkodowań, czyli aktu kompensacji, robotnikom uszkodzonym przy pracy, oraz odpowiedzi Czytelnikom na pytania dotyczące odszkodowań, które mogą być traktowane ogólnie. Artykuły należy adresować do ADWOKATA BEDNARSKIEGO, pod wyżej podanym adresem. Pytania na podane imię, nazwisko i adres, oraz dotychczasowe branie.

WŁADZA AGENTA.

Agent ma tylko taką władzę jaką mu przyniósł da albo przyniósł; a agentów jest kilka rodzajów.

Agent generalny, czyli przedstawiciel, który ma władzę robić wszystko za przyniósł.

Agent specjalny ma władzę robić coś specjalnego dla przyniósł.

Agent „del credere” czyli dłużnikowy, jest to taki agent, który gwarantuje zapłacić dług który narobił za przyniósł.

Makler, jest to taki agent, który przedstawia kogoś w sprzedaży albo zamianie realności, a który tej realności nie posiada.

Faktor jest taki sam agent jak makler, ale faktor posiada te rzeczy, które chce sprzedać lub zamienić.

Sub-Agent.

Agent nie może wynająć sub-agenta, jeżeli nie ma do tego pozwolenia. Jeżeli są rzeczy do zrobienia, które nie mają większej wartości, to agent może wynająć kogo innego do wykonania, ale w rzeczach ważnych to agent musi sam wykonać, albo mieć pozwolenie, aby ktoś inny za niego wykonał. Sub-agent jest płatny przez agenta, a agent przez przyniósł.

PYTANIA I ODPOWIEDZI

P. J. F. — Proszę mi poradzić w kwestii „Personal property Tax”. Mam małą grotnię i trochę mebli. Dostałem „schedule of personal property”. Proszę mi poradzic?

Odpowiedź: — Czy pan ma mało czy dużo majątku, to najlepiej jest wypełnić nadesłany formularz i odesłać.

P. K. S. z Harvey St., pyta: — Mam męża, z którym żyję przez 16 lat. Zawsze mamy kłótnie, on mnie wyzywa i już przez 3 lata nie pracuje. Miałam dom, który zapisałam na oboje. Czy mogę zmusić męża do utrzymania mnie i dwójki dzieci?

Odpowiedź: — Męża od domu odpisać nie można. Jeżeli jednak pan podoła do sądu wyższego o osobne pożyłce, „separate maintenance” to w tej sprawie można udowodnić, że pan zapłaciła za dom i sędzia

go się pod uprawę, to też Brazylija produkuje cukier, kakao, bawełnę, rozmaite zboża, owoce tropikalne; hoduje bydło; zbiera dużo soku gumowego; roślin leczniczych i barwników.

W Brazylii znajdują się złoto, diamenty, srebro, ołów, miedź, żelazo, węgiel i inne minerały.

przyniósł dom z wyjątkiem jego części pośmiertnej t. zw. „dower right”.

Co do utrzymania, to można go zmusić przez udanie się do sądu dla spraw małżeńskich, „Domestic Relations Court” pod adresem na State Street blisko 11tej ulicy i tam wyjąć na niego warrant za niutrzymanie, „non support warrant”. W sprawie o osobne pożyłce, to w sprawie o utrzymanie, adwokat nie jest konieczny potrzebny.

P. J. Z. z Wood ul. pyta: — Pracowałem przez dwa lata w Stewart Warner Corp. Czulem się chory i wziąłem wakacje na 30 dni. Po powrocie nie chcą mnie przyjąć do pracy. Kupiłem od tej Kompanji 12 akcji (shares of stock). Czy mogę żądać zwrotu pieniędzy?

Odpowiedź: — Pieniędzy pan nie otrzyma, a roboty jak nie będą chcieli, to panu nie dadzą.

P. F. G. N. z Winnepeg, Kanada, pyta: — Znam pana z gazet i wybieram się do pana przyjechać w ważnej sądowej sprawie. Proszę odpowiedzieć, w które dni pan ma biuro otwarte?

Odpowiedź: — Biuro moje jest otwarte w każdy dzień oprócz niedzieli.

P. J. R. z Central Park Ave. pyta: — Mam dom, na którym za 6 miesięcy nie będę miał długu. Czy mogę otrzymać rządową pożyczkę na reperację domu?

Odpowiedź: — Nie.

Będzie Studjowała We Włoszech.

Włoskie ministerium udzieliło pani Katarzynie Bradshaw z Kipling, S. D., jednoroczne stypendium na akademickie studia we Włoszech przez Międzynarodowy Instytut Naukowy. Jest ona studentką kolegium św. Teresy w Winina, Minn.

Napadnięty Przez Ojca i Brata.

Poznań. — Niezwykłe smutny wypadek wydarzył się w okolicy Sremu.

Napadnięto w Lubiatówku, w powiecie Sremskim, na polowego Ignacego Haremę. — Napastnikami byli ojciec Haremę, Stanisław, 65 letni chłupnik, oraz 23 letni brat jego, Marcin. Ojciec strzelił do Haremę z rewolweru, mierząc w pierś syna z niewielkiej odległości, jednakże chybił. — Równocześnie brat Haremę, Marcin, pechnął polowego ostrym sztyltem. Napadnięty zdołał jednak zastąpić się ręką przed ciosem. — Wymierzony sztyltem przebił napadniętemu dłoń na wylot.

Jak się okazało, napastać ta była zemsta ojca i syna za przytrzymanie ich na kradzieży polowej. Marcina Haremę aresztowano i ostawiono do więzienia sądowego w Sremie. Ojca zaś ze względu na to, że jest inwalidą w podeszłym wieku, pozostawiono na wolności. Ohydna zemsta, dokonana na bracie i synu, wywołała w całej okolicy bardzo przykre wrażenie.

Zapewnia, że Ludzie Żyją Dłużej Gdy Pozbędą Sie Niezdrowego Tłuszczu

Wyglądają i Czują Sie Młodziej — powiada Lekarz.

Chciał prześladować tłuszczem, nie jest zdrowym. Tłuszcz ogranicza energię, powoduje że czujemy się i wyglądamy starszy, bo zwalnia czynności organów wewnętrznych i często wkłada na serce niepotrzebne brzemię.

Kompanie asykuracyjne stale przestrzegają przed niebezpieczeństwem tłuszczu i niedowład podlega wykładu przed Amerykańską Akademią Medycyny, jeden z wybitnych lekarzy oświadczył, że osoby szczupłe żyją dłużej. Stawialiśmy przegnalbyśmy szkodliwy przeciwniebezpieczeństwu potworowi, jakim jest tłuszcz. Czy wiecie o tem, że lekarze przepisują pół tyżeczki soli Kruscheu wraz z kąsami, azywany w szklance gorącej lub zimnej wody, by pozbyć się tłuszczu bez żadnych obaw, bez trudu lub utraty sily? Raczcie zyskać na energii i żywotności, będziecie się czuli i wyglądali młodziej i cieszyć się lepszym zdrowiem aniżeli od lat.

Nie zapominajcie o tem, że jeżeli pozbędziecie się nadmiaru tłuszczu, możecie żyć wiele lat dłużej i także omiść cierpienia, tak często u tłustych ludzi, jak wysokie ciśnienie krwi, reumatyzm, kłopoty z trawieniem, żółtaczka i niestrawność.

Solek soli Kruscheu wystarcza na 4 tygodnie i kosztuje tylko drobnotę w jakiegokolwiek aptece w całym świecie. Zwrot pieniędzy, jeżeli nie osiągniecie rezultatu, gwarantujemy. Zabezpieczcie wasze zdrowie będąc pewni, że dostajecie soli Kruscheu — ORIGINAL — FRAUDUJĄCĄ — BEZPIECZNY środek na zezacupienie. (ogł.)

„Kościszko” Wiezie 395 Pasażerów.

Stasia Walasiewiczówna i inni.

Dnia 19-go października opuścił Gdynię w drodze do Ameryki statek Linji Gdynia - Ameryka „Kościszko”, wiozący 395 pasażerów. Liczba to jak na dzisiejsze stosunki, panujące w żegludze światowej, bardzo poważna i wskazuje raczej na popularność Linji Polskiej, którą przedsiębiorstwo to zdołało zdobyć uśmiałą pracą i wielką dbałością o swoich klientów.

Wśród pasażerów znajduje się wielu wybitnych i znanych w Stanach Zjednoczonych osobistości jako to powracający z urlopu dyrektor naczelny Linji w Ameryce p. Roman Kutylowski, p. Jerzy Starczyński, przedstawiciel Związku Producentów Filmowych w Polsce, propagator filmów polskich w Stanach Zjednoczonych, pani A. Gawlikowska, małżonka delegata P. K. O. w Stanach Zjedn., dyrektor Bronisław Szule, który przybywa na koncerty do Stanów Zjedn., p. Janina Gedroń-Dalbert i Anna Blunt z Dziennika Polskiego w Detroit, pani Stanisława Zwierzichowska, żona profesora politechniki w Warszawie i wydawcy Kurjera Polskiego w Milwaukee, Wis. i inni.

Przyjeżdża również do Stanów Zjednoczonych słynna naczynia gwiazda sportowa Stasia Walasiewiczówna, „najszczęśliwsza kobieta świata”, ażeby pod okiem amerykańskich trenerów przygotowywać się do obrony swych rekordów na przyszłej Olimpiadzie.

Eksport z Polski ciągnie rośnie.

Bardzo pocieszającym objawem jest fakt, że statek „Kościszko” wiezie znowu pełną ładunek frachtu z Polski, w czym wśród ciągle rosnącego transportu drzewa znajduje się poważna ilość tak zwanej drobnicy, to jest wysoko wartościowych towarów importowanych z Polski przez szereg firm amerykańskich.

Fakt ten dowodzi bowiem, że eksport z Polski do Ameryki rozwija się mimo niekorzystnych warunków coraz lepiej. Oprócz poważnego ładunku towarów przywozi również „Kościszko” pokaźną ilość pocztu.

„Kościszko” odbyła jak wiadomo dnia 8-go listopada z New Yorku z powrotem do Polski.

Odskroketować, znaczy odbić kule przeciwnika w grze w krokieta.

Nowy Śpiewnik
na część
Matki Boskiej
Na Maj i Październik
75c
Do nabycia w biurze
DZIENNIKA
CHICAGOSKIEGO
1455-57 W. DIVISION ULICA
Chicago, Ill.

Szery Sprzedał Posiadłość McCormickowej Za \$51,624.

„Villa Turicum”, posiadłość realnościowej zmarłej niedawno pani Edyty Rockefeller McCormickowej w Lake Forest, przedstawiająca wartość nie mniej jak \$5,000,000, szery powiatowy sprzedał za \$51,624.

Crawford Avenue w Przyszłości Nosić Będzie Nazwę Pulaski Road.

Burmistrz Kelly Zmianę Tę w Liście Do Rady Miejskiej Polecil.

W liście swoim do Rady miejskiej burmistrz Edward J. Kelly wczoraj polecił zmianę nazwy Crawford Avenue na Pulaski Road, a to w celu uczczenia pamięci wielkiego bohatera Polaki, generała Kazimierza Pułaskiego, którego świat poznał w czasie rewolucji amerykańskiej. Zmianę tę zatwierdził również wybitny mieszkaniec Polacy i Polki jak również pan A. Emilia Napieralska, prezeska Związku Polek w Ameryce.

Przeciwko tej i innym zmianom nazw ulic wystąpił wczoraj klub „City”, który zapowiada kampanję przeciwko niesystematycznemu zmienianiu nazw ulic.

W rezolucji przedstawionej i przyjętej klub ten radzi, aby

w przyszłości wszelkie zmiany nazw ulic chicagowskich oddane były Komisji doradczą obywatelskiej.

Ta Komisja pracująca bez żadnego wynagrodzenia składa się z przedstawicieli takich organizacji jak Chicago City Club, Historyczne Stowarzyszenie Przemysłowe, Klub City, Chicagońska Komisja Planów, Klub Kobiet i Klub City Kobiet.

Głównie idzie klubowi temu o proponowaną zmianę nazwy Crawford Avenue na Pulaski Road. Choć są zatem, aby generalnie Pulaskiego miasto w jakiś sposób uczcić, jednak klub ten nie rozumie dlaczego do tego potrzeba konieczności zmiany nazwy ulicy, gdy są inne i lepsze sposoby oddania czci bohaterom naszym.

Obchód Narodowy w Kolegium Św. Stanisława Kostki.

Dbałe o podtrzymanie i uwalenie ducha polskiego wśród młodzieży naszej, kierownictwo Kolegium św. Stanisława Kostki poświęciło dzień wczorajszy potrojnemu obchodowi narodowemu: 250-letnia odsiecz wiedeńska, kiedy to oręż polski odniósł wielokrotnie zwycięstwo nad Turkami, gromadzącymi zagładę całemu ówczesnemu światowi chrześcijańskiemu; drugi — to 150-rocznica nadania Kościuszcze obywatelstwa Stanów Zjednoczonych za zasługi położone dla naszego kraju, co rząd Stanów Zjednoczonych upamiętnił w r. b. wydaniem specjalnego znaczka pocztowego z podobizną Kościuszki; i wreszcie trzeci obchód — to 154-rocznica zgonu gen. Kaz. Pułaskiego, który oddał swe życie w walce o niepodległość Stanów Zjedn.

Program piękny, któremu przewodniczył żywo X. Jan Grabowski, C.R., odbył się w gmachu Kolegium przy ul. Haddon Ave., tuż przy Milwaukee Ave. Na całość programu złożyły się dobrze opracowane mowy i deklaracje studentów Kolegium, a więc wstępna mowa stud. Józefa Ciskowskiego, który przytoczył historyczne fakty odsieczy wiedeńskiej, potem deklaracja stud. Wład. Krempy pt. „Walka z Turkami — rzecz bardzo dobrze oddana a już naprawdę z uczuciem głębokim mówił stud. Edward Rutkowski „Krótkie wspomnienia bohaterów chwili Jana Sobieskiego.”

Udatnie wypowiedział wiersz Edward Podgórski pt. „A za tego króla Jana”, poczem Eugeniusz Bankowski odczytał piękny list króla Jana Sobieskiego z pod Wiednia do swej królowej Marysieńki. Student Hieronim Poreda mówił następnie o bohaterach śmierci Kazimierza Pułaskiego a Czesław Kowalczyk deklamował wiersz „Krawiarczyk Kościuszkę”, zaś Michał Barglik zakończył uwagi o Kościuszcze, mówiąc o bohaterstwie Kościuszki i o jego poświęceniu.

Zaznacza się przy tem, że numery programu przepłatały

były numerami orkiestralnymi własnej i bardzo dobrze się zapowiadającej orkiestry kolegijskiej.

Wreszcie, po wyczerpaniu numerów, powstał X. Rektor Miechysław Starzyński, C.R., złożył powinszowania studentom za dobre opracowanie programu i poprosił do przemówienia rektora Dziennika Chicagowskiego, p. J. Przydatka, Prezesa Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Ameryce.

Pan red. J. Przydatek wniósł kierownictwu Kolegium zarządzania obchodów narodowych, wniósł młodzieży, że może pobierać nauki w uczelni, która dba jednakowo o ducha polskiego i religijnego. Mówca podkreślał wobec młodzieży moralne znaczenie zarówno odsieczy wiedeńskiej, jak i poświęcenia Kościuszki tudzież Pułaskiego. Wskazując na piękne portrety Kościuszki i Pułaskiego, p. red. J. Przydatek mówił młodzieży, że to nasz największy tytuł nazywania się Amerykanami tak samo dobrymi, jak ci, co przybyli tu przed nami na Mayflower. A zwracając się myślą wstecz do odsieczy wiedeńskiej, mówca podkreślił specjalnie, że poszli tam Polacy pod wodzą swego ukochanego króla bronić Niemców i chrześcijaństwo nie za zapłatę, nie za korzyści materialne, ale poszli bronić zagrożonych i obronili. Polak idzie tam, gdzie jest sprawiedliwość — mówił prelegent i dlatego tutejsi koloniści widzieli po swojej stronie naszych bohaterów polskich Tadeusza Kościuskę i Kaz. Pułaskiego.

Na zakończenie wreszcie wywiał red. J. Przydatek młodzieży, aby się głębiej wczytywała w historię Polski a z pewnością odnajdzie w niej wiele pięknych przykładów bezinteresownego poświęcenia się Polaków nie tylko pojedynczo, ale poświęcenia się całego narodu, z czego służenie jesteśmy wszyscy dumni.

Program zakończono wspólnym odpiewaniem „Jeszcze Polska nie zginęła” przy akompaniamencie orkiestry.

The Old Boy Doesn't Scare Like He Used To!

Torturami Chciano Wymusić Od Sorokowskiego \$100,000.

Józef Sorokowski, 55 letni fabrykant lekarstw patentowych, zam. pnr. 900 N. Taylor Ave., w Oak Park, przeszedł straszne tortury.

Sorokowski powiedział policji, że kiedy był wczoraj sam w swym domu, dwaj mężczyźni weszli do mieszkania tylnymi drzwiami i oświadczyli, iż chcą kupić kilka słoików maści, którą Sorokowski wyrabiał. W chwili, gdy Sorokowski zawiązał maść w papier, nieznani rzucili się na niego, skrupowali go sznurami, i kiedy Sorokowski leżał na podłodze obezwładniony, mężczyźni powiedzieli:

— Powiedz nam teraz i to przedko, jeżeli nie chcesz być okaleczonym, gdzie schowałeś owo \$100,000.

Sorokowski zapewnił bandytów, że większej sumy pieniędzy nie posiada w domu i, że nigdy tyle pieniędzy nie miał. Bandyci nie wierzyli jednak i zaczęli bić ofiarę korbami rewolwerów po głowie, zadając mu kilka ran. A kiedy po pierwszej próbie Sorokowski zapewnił, że pieniędzy nie ma, wten czas podniesiono go z podłogi i przy pomocy dwóch innych bandytów, którzy przyszli nieco później, zanieśli go do suteryny, gdzie jeden z bandytów zdjął z nog Sorokowskiego buty i drugi zapalił zapalniczką gazolinową i począł przypiekać mu stopy. Sorokowski wiał się z bólu i chciał krzyżeć, lecz jeden z bandytów zakrył mu usta ręką i zagroził rewolwerem, że jeżeli będzie krzyżeć, zostanie zabity. Po tych torturach Sorokowskiego zaprowadzono ponownie na górę, gdzie Sorokowski prosił bandytów, aby nie znęcali się na nim, bo pieniądze nie ma, a jeżeli nie wierzą, niechaj przeszkukają całe mieszkanie. Bandyci pozostawili ofiarę na podłodze i udali się na poszukiwanie pieniędzy. Wywrócili wszystko w mieszkaniu do góry nogami, lecz pieniędzy nie znaleźli. To jeszcze nie przekonano złoczyńców.

Zabrał się soba Sorokowski i poraz wtóry zanieśli go do suteryny. Tym razem nie przypiekało mu stopy zapalniczką, lecz bandyci podnieśli nieszcześliwą ofiarę strasznych tortur i otworzyli drzwi od pieca, w którym huczał ogień.

Jeżeli nie powiesz, gdzie schowałeś pieniądze, spalimy ci nogi w piecu — zaszczał zło-wrogo jeden z bandytów.

Sorokowski jęknął z przerażenia i począł zaklinać bandytów, aby nie robili tego. Zapewnił ich jeszcze raz, że pieniędzy nie ma, że da im wszystko, co ma, lecz tyle, ile żądają dać nie może, bo nie ma. Bandyci nie wierzyli. Bose stopy Sorokowskiego wsunęły do ognia. Raz drugi i trzeci. Za trzecim razem zatrzymali trochę dłużej, przypuszczając, że może w ten sposób złamią opór Sorokowskiego. Widząc jednak, że i po atnach tortur Sorokowski nie mówi, gdzie schował pieniądze, bandyci zanieśli swą ofiarę na górę i położywszy Sorokowskiego na podłodze na pół omaltego, uciekli, zabierając tylko \$15 w gotówce. Zona Sorokowskiego, Tekla i córka, Cecylja, wyszły w tym czasie z domu na zakupy. Wołania ofiary strasznych tortur usłyszała sąsiadka, która dała znać policji o zajściu.

Tow. ob. Wioski Zaborowia zawiadamia iż według uchwaly mamy wystąpić w niedzielę 29 października, na bal Tow. Rat. Strzelce Wielkie i Klubu Oświaty Dolega. Punkt zborny przed salą ob. Stefanika punktualnie o godzinie 6:30 wieczorem. — St. Kukielka, sekr.

Dziś zebranie Polskich Obywateli.

Dziś wieczór w sali Augustyn, p. nr. 1259 Cornell ulica, róg Elizabeth, odbędzie się regularne posiedzenie Klubu Polsko - Amerykańskich Obywateli w Chicago. Na posiedzeniu tem omawiane będą ważne sprawy dotyczące się dobra rodaków naszych. Do licznego udziału zapraszają Józef Smolka, prezes i Franciszek J. Kruppa, sekretarz.

Prosimy naszych łaskawych Czytelników i Czytelniczki, aby przy kupnie towarów okazali, że czytali ogłoszenie w „Dzienniku Chicagowskim.”

Czytajcie Dziennik Chicagowski

Wyplacą 5 Procentową Dywidendę Depozytorom North-Western Banku.

Przejemca Shanahan Zapowiada Wypłatę Na 15go Listopada.

Depozytorom zamkniętego banku North-Western Trust and Savings wyplacą trzecią dywidendę, tym razem 5 procentową, dnia 15go listopada. Przejemca tegoż banku, Dawid E. Shanahan podaje, że z dotychczas wypłaconymi dywidendami stanowiąc to będzie razem 30 procent należnych depozytów.

Do wypłaty trzeciej dywidendy przyczynił się rozkaz sądu nakazujący przejemcy zobowiązań akcjonariuszów, Rajmundowi Hurley oddać w ręce przejemcy fundusze do uzupeł-

pełnienia sumy potrzebnej do wypłaty dywidendy. Audytor stanowy Edward J. Barrett onegdaj wypłatę tej dywidendy zatwierdził. Przekazy są obecnie w druku i skoro otrzyma je przejemca Shanahan rozesle je depozytorom. Wypisywanie przekazów potrwa najmniej trzy tygodnie, gdyż jest około 25,000 takowych do załatwienia.

Depozytorzy banku wyżej wspomnianego, którzy od ostatniej drugiej wypłaty dywidendy przeprowadzili się są proszeni o przesłanie na ręce przejemcy swoich nowych adresów.

Nowe Siły Muzykalno-Wokalne.

Program piątkowego 27go b. m. wieczorku muzykalno-wokalnego w Polskim Klubie Artystycznym zapowiada wspóludział nowych i młodych sił artystycznych w osobach p. Walerji Głowackiej, Eleonory Solewskiej i p. M. Sperry; odkrycie nowych talentów zawdzięczać należy przewodniczącemu sekcji muzycznej doktorowi K. Żurawskiemu, którego szczególną ambicją jest wyszukiwanie i wyławianie klejnotów i innych pereł z dna naszego życia codziennego, w postaci utalentowanych muzykalnie osób pleiady obywateli. W wyniku tych starań już cały szereg gwiazd nowych zabłysło na horyzoncie. Pierwszą z nich p. Walerja Głowacka utalentowana śpiewaczka wykona kilka utworów Stanisława Moniuszki, a-rje z opery „Casanova” L. Różyckiego, oraz całkiem nową rzecz, która dopiero co się ukazała na rynku muzycznym w Polsce, a mianowicie „Kochanka” Perkowski; druga — nie mniej uzdolniona pianistka p. Eleonora Solewska odegra koncert Mendelssohna E minor, Andante i Allegro Molto Vivace, jest ona uczennicą prof. Mironki; trzecia wreszcie p. Mildred Sperry także utalentowana pianistka wykona Rapsodie Liszt a No. 8my oraz dwie kompozycje Chopina, — pozmatem będzie ona akompaniować p. W. Głowackiej. Koncert ten urządza sekcja muzyczna w lokalu klubu przy Pierce ul.; początek o godz. 8ej wieczorem.

Dnia 12go listopada (niedziela) w Illinois Women's Athletic Club przy Pearson ul. i Tower Ct. odbędzie się koncert p. Magdaleny Lipkowskiej wysocutalentowanej pianistki pełniacej szczerne stanowisko profesora konserwatorium w Poznaniu, a która przybyła niedawno do Ameryki celem dania cykl koncertów w różnych miastach Stanów Zjedn. Nadzwyczajna impreza odbędzie się pod auspicjami Polskiego Klubu Artystycznego, która poprzedzi roczne posiedzenie tegoż klubu dokonanie wyboru nowego zarządu będzie główną czynnością wspomnianego posiedzenia.

Członkowie klubu zbiorą się o godz. 3ej po południu, a koncert rozpocznie się o godz. 4ej, — późnej tradycyjna herbata i recepcja i randevous polskich sfer towarzyskich.

Co Słychać Na Polonji.

Dzisiaj wieczorem w kościele w. Józefa, w dzielnicy Town of Lake, gdzie proboszczem jest Stanisław Cholewiński, odbędzie się zakończenie obchodów obywatelskiego wczorajszego nabożeństwa ku czci Pana Jezusa utajonego w Najśw. Sakramencie.

P. Wojciech Pezdan, otworzył w tych dniach nowoczesną iwiarnię, pnr. 2352 N. Damen Ave., gdzie można się delektować najgłośniejszym w tych czasach nektarem.

Już w najbliższą niedzielę wieczorem, w sali parafjalnej na Marjanowie, odbędzie się przedstawienie Alumnów Marjanowskich, którzy odegrają sztukę pełną humoru p. t. „Przygody Rodziny z Marjanowa”. Bilety nabyć można w oficynie parafjalnej na Marjanowie.

Kółko Dramatyczne na Jadwigowie, odegra w przyszłą niedzielę sztukę, p. t. „Gwałtu co się dzieje” w sali parafjalnej, o godzinie 7:30 wieczorem. Bilety nabyć można na plebanji.

Subhasta albo subastacja, jest to publiczna sprzedaż przynusowa majątku nieruchomego i obdużonego.

3 ZABITYCH W ZDERZENIU OKRĘTÓW.

San Francisco, Cal., 26. października. — Władze marynarki wojennej wdrożyły wczoraj śledztwo w sprawie fatalnego zderzenia okrętów, jakie miało miejsce onegdaj podczas gęstej mgły, 130 mil na południe od San Francisco.

Jakiś statek towarowy, który zniknął w mgłę, podobno płynący pod flagą angielską, najechał na nowy krążownik amerykański „Chicago”. Krążownik został silnie uszkodzony, trzech członków jego załogi straciło życie, a jeden odniósł ciężkie okaleczenia.

Robor oznacza dwie partje, wygrane przez jedną stronę w grze w wista, winta, brydża itp.

UZNANIE ROSJI „POWAŻNĄ SPRAWĄ” DLA JAPONJI.

Montreal, Kanada, 26. października. — Uznanie rządu sowieckiego przez Stany Zjedn. byłoby „poważną rzeczą” dla Japonji — powiedział tu Toshio Shiratori, nowy ambasador japoński do Szwecji, znajdujący się tu w przejeździe na swój posterunek.

Ambasador powiedział, że jeżeli Washington, pożyczając pieniądze Rosji sowieckiej, może jej do skonsolidowania spraw ekonomicznych i pomóc również propagandzie komunistycznej na Dalekim Wschodzie.

OGLASZAJCIE SIĘ W DZIENNIKU CHICAGOSKIM.

BACZNOŚĆ!

Za **KUPON** i **29¢**

Można Nabyć Tylko do 1-go Listopada w Ofisie

DZIENNIKA CHICAGOSKIEGO
1455 WEST DIVISION STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

CEZAR KASKABEL
PŁOCHENNA OKŁADKA — 536 STRON DRUKU

FOCZTĄ, KUPON I 35 CENTÓW

GENERAL PUŁASKI pod Savannah

Wspaniałe kolorowe odbicie monumentalnego obrazu polskiego mistrza, batalisty, prof. Stanisława Batowskiego, ze Lwowa, można nabyć u nas

za 50 centów; — pocztą 55c centów

DZIENNIK CHICAGOSKI
1455 W. DIVISION ST. CHICAGO, ILL.

SEZ YOU

True False Score

- Cordoba is the capital of Argentina.....
- Sound travels through hot summer air at 1,266 feet a second.....
- The chemical symbol for xenon is “Xn”.....
- The boiling point of iodine is 1,000 degrees C.....
- The berkovets is a Polish unit of weight.....
- Joe Kuhel is the first baseman for the New York Giants baseball team.....
- The New York Giants won the first two games of the world series.....
- A pipe one foot in diameter and one foot in length contains .7854 cubic feet.....
- Gar Wood is a famous airplane pilot.....
- Uruguay has an area of 72,155 square miles.....

TOTAL

Here's how to get your intelligence score: If you think a statement is true, place a check beside it in the column headed "True." If you think it false, place a check beside it in the column headed "False." After you have completed the questions look up the correct answers and put 10 down in the "Score" column every time you are correct. A perfect score is 100.

\$1,350,000 Na Wykończenie Szkół Miejskich.

Kontraktorem Ofiarowano \$4,500,000 w Warantach.

Na zebraniu odbytem wczoraj Rada szkolna miasta Chicago przyjęła jednogłośnie rezolucję, drogą której radni szukają będą pożyczki w sumie \$1,350,000 od administracji federalnej robót publicznych, na wykończenie pięciu gmachów szkolnych, których budowa wstrzymana była już w roku 1931 z powodu braku funduszy. Ta sama Rada szkolna ofiarowała kontraktorom \$4,500,000 w warantach, na pokrycie choć w części kosztów wykończenia budowy szkół wyższych i elementarnych.

Jeśli plan Rady szkolnej da się urzeczywistnić Rada ta zabierze się natychmiast do wykończenia budowy szkół:

1. Lane Technical, przy narożniku Addison ulicy i Western Avenue; gdzie pomieszczenie znajduje 6,191 studentów i studentek, a która to szkoła już 80 procent jest wykończona.

2. Dodatek do szkoły Senn High, p. nr. 5900 Glenwood Avenue, w którym pomieścić będzie można 1,630 dzieci, jest 85 procent wykończony.

3. Szkoła wyższa Steimetz, przy narożniku Barry i Melvin Avenues, z pomieszczeniem dla 2,230 dzieci, jest już 85 procent wykończona.

Przed sędzią Benjaminem F. Epsteinem toczy się obecnie rozprawa Williama Maddena, członka szajki „42” oskarżonego o dokonanie morderstwa.

Madden i Michał Stefano, zbieg z więzienia, podobno zastrzelili i zabili Emila Onestę, lat 40, z pnr. 940 Polk ulica, niewinnego przechodnia. Stało się to 18go lipca, gdy wymienieni usiłowali zamordować Franciszkę Lainę, szoferka dla „Dago Lawrence” Mangany, lidera gangsterów na zachodniej stronie miasta.

Onesta zabity był gdy stał przed domem p. nr. 1139 West Taylor ulica. Mimo faktu, że 50 osób było świadkami owej zbrodni znalazł się tylko jeden obywatel na tyle odważny, że występował w sądzie jako świadek przeciwko zbrodniarzom. Tym świadkiem jest Ernest Cozzi, z p. nr. 1148 West Taylor ulica, który rozpoznał obu Maddena i De Stefano. Dziś spodziewają się zakończenia sprawy i oddanie takowej w ręce przysięgłych.

DOMYSŁNY.

Człowiek z obandażowaną głową zgłasza się do pogotowia ratunkowego.

Urzednik: — Czy pan żona? — Nie, wpadłem pod samochód.

OLBRZYMA NAPOWIERTRZNEGO CIĄGNĄ DO HANGARU.

Rycina wyżej podana przedstawia Graf Zeppelin, sterowiec niemiecki, jaki w tych dniach odbył podróż napowietrzną z Niemiec do Chicago, na wystawę światową. W Akron, Ohio, gdzie chwilowo Graf Zeppelin bawił, weciągnęto go do hangaru.

Tajemnice Fakirów Indyjskich.

Rozmowa z mistrzem. — O kaleczeniu ciała i tykaniu szka. — Żywem pogrzebani. — Czego nawet fakir nie potrafi.

Na wybrzeżu Malabaru, opisuje włoski podróżnik Fraccaroli, poznałem trzech niezwykłych ludzi. Byli biedni i nadszy, opasani tylko płócienną przepaską. To fakirzy.

Najstarszy z nich o długiej i siwej brodzie, bielejącej na tle brązowego ciała, to mistrz, dwa młodsi — jego uczniowie. Idą z Delhi, gdzie znajdują się główna siedziba ich zakonu czy związku, do miejscowości Kanddy, na wyspie Ceylon, aby założyć tam szkołę fakirów.

Nie mają oni nic wspólnego z t. zw. fakirami, popisującymi się różnymi sztuczkami przed gawiedzią, ani też z tymi, którzy kaleczą swe ciała i okazują wstrętne namiętności. Przeciwnie, są zdrowi i silni, bo takimi stworzył ich Bóg, a grzechem byłoby sprzeciwiać się Jego woli. Ale nie obawiają się cierpienia; przywykli do niego — oto zadanie ich życia.

Z rozmowy z uczniami dowiaduję się, że mistrz jeszcze kilka lat temu przebił się sztyłem i tykał gwoździem. Teraz już tego nie robi — sam poszedł na emeryturę.

„Czy rany, które sobie zadawałeś, sprawiały ci ból?” — zapytałem go.

„Nie, nauczyłem ducha swego nie odczuwać żadnego bólu fizycznego.”

„Jak to uczyniłeś?”

„Już w dzieciństwie ojciec przyzywał mnie do tłumienia każdego uczucia bólu. Dzieła dokonała ambicja i nadzieja na uzyskanie wiecznego spokoju. Zresztą przypatrz się memu ciału: przez 80 lat kaleczyłem je sztyłem i igłami a przecież nie mam blizn. To, co mógł być uważać za bliznę, to są tylko drogi.”

„Drogi?”

„Tak, drogi, przez które ostryze wchodziło do ciała. Kto chce dojść do doskonałości, musi od lat najwcześniejszych ćwiczyć zatapianie ostrza codziennie coraz głębiej. Także dokniecie rozpalonego żelaza znosi się bez bólu.”

Po chwili starzec mówił z usmiechem:

„Popatrzy tylko: uczeń ten bez trudu gryzie szkło i tyka ostrą skorupę nie doznając żadnej dolegliwości żółdkowych, — a gdy pewnego dnia jakaś Angielka w Delhi poczęstowała go czekoladą, chorował przez trzy dni.”

Zasmiali się wszyscy trzej a starzec dodał:

„Była to słuszną karą za łakomstwo.”

Chciałem się dowiedzieć bliżej o chowaniu fakirów do grobu, ale mistrz nie był skory do dawania wyjaśnień. Wiem jednak, że są to fakty zupełnie pewne.

Długim postem przygotowuje się fakir i przerywa go co raz rzadziej. Gdy już wychudł zupełnie, oświadcza gotowość by go pogrzebano; w obrzędzie tym uczestniczą zawsze duchowni, władze i gromada wiernych.

Oczy, uszy i nos zakleja mu woskiem, aby nie dochodziło powietrze. Także krtań w ostatniej chwili bywa zamknięta przez odwrócenie języka w ustach. — Związany fakir umieszczają w worku, plombując go składają w murowany grób. Grób przywalają kamieniem i bielą wapnem. Na to nakładają się warstwy ziemi, w której zwykle sieje się owoce, aby trawa porosła na grobie.

Gdy potem, po tygodniu, mieściu albo i później, grób otw-

PODZIEKOWANIE.

Niniejszem składamy serdeczne podziękowanie wszystkim którzy się w jakikolwiek sposób przyczynili do upiększenia pogrzebu naszej drogiej matki i babci

S. P.

ELŻBIETY SWIECHOWICZ
Dziękujemy także krewnym, znajomym, członkiniom Tow. Sztandar Polek, grupy 633 Z. N. P., Tow. Jutrzenka, grupy 414 Z. P. w Ameryce i klubu Patrijotycznych Polek, grupy Z. N. P.

Zasłaliśmy niniejszym serdeczne staro polskie Bóg Zapłać: Rodzina.

Przewodniczącą Miastową w NRA.

Panna Emma Dot Partridge z New York została wybrana przez Grover Whelan przewodniczącą NRA w N. Y. nad komitetem przedstawiła. Dzieciła lat temu przybyła ona do N. Y. z Kansas jako sekretarka wykonawcza „National Federation of Business and Professional Women's Clubs”. Następnie trudniła się ogłoszeniami wystawami, a obecnie przewodniczy w NRA.

zauważyłem wówczas, że wy, Europejczycy, stale nosicie o-

buwie i że wyglądacie przytem, jakbyście czuli się w nim bardzo dobrze i bez trudu chodzili w nim nawet na dalsze odległości. Powiedziałem sobie: — trzeba spróbować, to musi być bardzo przyjemne. Włożyłem obuwie. Mocno Boże, podobne męczarni nigdy jeszcze nie przechodziłem! Musiałem zdjąć je czemprędzej... A wy przecież nosicie je, nie zdając sobie sprawy z własnego bohaterstwa. —

Twierdzić więc, że łatwiej znosić męczarnie niż my, fakirzy.”

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

„Czy to nie było dla ciebie męczarnią, a przynajmniej dla twojego ciała?”

„Nie. Zresztą musielibyśmy uzgodnić pojęcie „męczarni”. — Powiem ci coś z mej młodości:

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

„Czy to nie było dla ciebie męczarnią, a przynajmniej dla twojego ciała?”

„Nie. Zresztą musielibyśmy uzgodnić pojęcie „męczarni”. — Powiem ci coś z mej młodości:

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

„Czy to nie było dla ciebie męczarnią, a przynajmniej dla twojego ciała?”

„Nie. Zresztą musielibyśmy uzgodnić pojęcie „męczarni”. — Powiem ci coś z mej młodości:

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

„Czy to nie było dla ciebie męczarnią, a przynajmniej dla twojego ciała?”

„Nie. Zresztą musielibyśmy uzgodnić pojęcie „męczarni”. — Powiem ci coś z mej młodości:

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

„Czy to nie było dla ciebie męczarnią, a przynajmniej dla twojego ciała?”

„Nie. Zresztą musielibyśmy uzgodnić pojęcie „męczarni”. — Powiem ci coś z mej młodości:

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

„Czy to nie było dla ciebie męczarnią, a przynajmniej dla twojego ciała?”

„Nie. Zresztą musielibyśmy uzgodnić pojęcie „męczarni”. — Powiem ci coś z mej młodości:

„Wdzięczny ci jestem, mistrzu, za te wiadomości. Jednak jedno zatęskniłem przedemną: jakim sposobem dochodzisz do tego, aby podobną rzecz przetrzymać: pobyt pod ziemią bez powietrza, bez oddechu?”

„Nie wiem. Jeśli istotnie jest to tajemnica, to jest nią i dla mnie.”

KONGRES WGLADNIE W PROPAGANDĘ REŻYMU HITLERA.

Washington, 26. paźdz. — Kongr. Dickstein, dem. z New Yorku, oznajmił wczoraj, że podkomisja poselskiej komisji imigracyjnej rozpocznie 14. listopada badanie propagandy hitlerowskiej w Ameryce.

Dickstein wspominał również że rozpoczął starania w dept. pracy o deportowanie Heinza Spanknoebela, znanego propagandzisty rządu Hitlera w New Yorku.

MEŻCZYŻNA I KOBIETA OBRABOWALI BANK.

Fillmore, Ind., 26. paźdz. — Jakis mężczyzna i kobieta obrabowali wczoraj tutejszy bank stanowy na kilkaset dolarów, wrzucając ze sobą kasjera. Uwolnili go o trzy mile za miastem.

Modoc, Ind., 26. paźdz. — Samotny bandyta wszedł do tutejszego banku i, grożąc uzurnikiem rewolwerem, zgarnął około \$400 i uszedł niemołestowany przez nikogo.

Rozdzielał Żywność i Pomagał Wieszać.

Przemysł. — W związku z ucieczką z więzienia przemysłowego bandyty Dziedzica, którego następnie w pościgu zastrzelono, zawieszono w służbie dwóch strażników.

Obecnie aresztowano trzeciego strażnika Brzeźniaka, z innego powodu. Oto wykryto nał użycia w kuchni więziennej przy rozdziale żywności, które go dokonywał Brzeźniak. Rozdawca żywności pomagał kato- wi Braunowi dorywczo przy przeprowadzaniu egzekucji skazanych. Ujawnienie tej podwójnej, tak bardzo różnej roli Brzeźniaka, wywołało niemałą sensację.

Przyrząd u wehikułów, wykazujący należność za przebież drogę, zwie się taksoniometrem.

DZISIAJ DZIECI NA RADJO.

Dzisiaj wieczorem, znowu posłuchamy jak nasze polskie dzieci popiśują się na radjo. — Śpiewy, deklamacje, dialogi i inne dziecinne produkcje, posłyszmy dziś ze stacji WGES o godzinie 6:30 wieczorem.

Ta dziecinna godzina, pod skrzydłami opiekunów Cio-ci Zosi, budzi coraz szersze zainteresowanie i posłuch tej czwartkowej godziny zwiększa się z tygodnia na tydzień.

W ubiegłym tygodniu, Ciocia Zosia otrzymała przeszło 350 listów od polskich dzieci, w których odpowiadają jak się pisze dziesięć polskich słów, które im Ciocia Zosia podała przez radjo.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
PIOTR JOZEF DRECHNY
członek Tow. Dzwon Wolności, Grupa 392, Z. N. P. i Fundator Wzajemnej Szkoły św. Trójcy, po długiej i ciężkiej chorobie, połączony z tym światem, opuścił sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 11:30 wieczorem, w podzielnym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 28go października, o godzinie 10:30 rano, z zakładu pogrzebowego Makarskiego, P. 1123 Noble ulica, do kościoła św. Trójcy, a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Jan i Katarzyna Gaca, rodzice: Józefa Podgórska, Stefania, Bronisława i Juliana, siostry: Franciszek, Jan i Edward, bracia: Jan Podgóski, siostry: Franciszek, Anna, Miłka, siostry i stryjeczna, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Wojciech J. Makarski, 1056 W. Chicago Ave., Tel. Haymarket 0936. 26

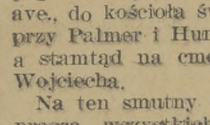
Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
JOZEF OLECHOWICZ
po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, połączony z tym światem, opuścił sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Anna Czuka, siostrzenica, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Karol Żuliński, Tel. Brunswick 2585. 27

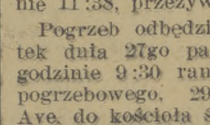
Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
ADELAJDA APOLONJA NARLOCK
po długiej i ciężkiej chorobie, połączona z tym światem, opuściła sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Anna Czuka, siostrzenica, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Karol Żuliński, Tel. Brunswick 2585. 27

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

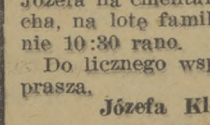
S. P.
CLARENCE R. TRACY
umarł w szpitalu szpitalnym w Sewell, Cal., członek Aviation Corps U. S. A., po długiej i ciężkiej chorobie, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 11:38, przeżywszy lat 40.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 27go października, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz Forest Home.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Marjanna, żona; Władysław, Emil, synowie; Helena, córka; Adam Cichoń, zuzna; Wiktoria Szafran, kuzynka, wraz z całą rodziną.

Po informacje telefonować Humbolt 5334. 28

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat mój, s. p.

S. P.
ANTONIEGO KLEPACKIEGO
Donosimy krewnym i znajomym, iż w sobotę, dnia 28go października, będzie odprawiano Msza św. w kościele św. Jacka, o godzinie 8:30 rano, za spokój duszy najukochańszego mego mój i oja naszego.

S. P.
Józefa Klepacka, żona. Pogrzebowi Franciszek Motz, 3505 Fullerton Ave. Berkshire 1140.

PRAKTYCZNY.

— Widzę, że pan ma niezły apetyt.
— To jeszcze nie. Powinien pan zobaczyć ile potrafię zjeść na proszonym obiedzie.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
HELENA GACA
po długiej i ciężkiej chorobie, połączona z tym światem, opuściła sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 9:35 rano, w kwiecie wieku.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 27go października, o godzinie 9:30 rano, z domu żałoby par. 2453 N. Lotus Ave., blisko Fullerton Ave., do kościoła św. Stanisława B. i M., a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Jan i Katarzyna Gaca, rodzice: Józefa Podgórska, Stefania, Bronisława i Juliana, siostry: Franciszek, Jan i Edward, bracia: Jan Podgóski, siostry: Franciszek, Anna, Miłka, siostry i stryjeczna, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Wojciech J. Makarski, 1056 W. Chicago Ave., Tel. Haymarket 0936. 26

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
PIOTR JOZEF DRECHNY
członek Tow. Dzwon Wolności, Grupa 392, Z. N. P. i Fundator Wzajemnej Szkoły św. Trójcy, po długiej i ciężkiej chorobie, połączony z tym światem, opuścił sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 11:30 wieczorem, w podzielnym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 28go października, o godzinie 10:30 rano, z zakładu pogrzebowego Makarskiego, P. 1123 Noble ulica, do kościoła św. Trójcy, a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Jan i Katarzyna Gaca, rodzice: Józefa Podgórska, Stefania, Bronisława i Juliana, siostry: Franciszek, Jan i Edward, bracia: Jan Podgóski, siostry: Franciszek, Anna, Miłka, siostry i stryjeczna, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Wojciech J. Makarski, 1056 W. Chicago Ave., Tel. Haymarket 0936. 26

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
ADELAJDA APOLONJA NARLOCK
po długiej i ciężkiej chorobie, połączona z tym światem, opuściła sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Anna Czuka, siostrzenica, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Karol Żuliński, Tel. Brunswick 2585. 27

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
JOZEF OLECHOWICZ
po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, połączony z tym światem, opuścił sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Anna Czuka, siostrzenica, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Karol Żuliński, Tel. Brunswick 2585. 27

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
ADELAJDA APOLONJA NARLOCK
po długiej i ciężkiej chorobie, połączona z tym światem, opuściła sw. Sakrament, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Anna Czuka, siostrzenica, wraz z całą rodziną.

Pogrzebowi Karol Żuliński, Tel. Brunswick 2585. 27

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat nasz

S. P.
CLARENCE R. TRACY
umarł w szpitalu szpitalnym w Sewell, Cal., członek Aviation Corps U. S. A., po długiej i ciężkiej chorobie, dnia 24go października, 1933 roku, o godzinie 11:38, przeżywszy lat 40.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 27go października, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, 2008 W. Chicago Ave., do kościoła św. Sylwestra przy Palmer i Humboldt Blvd., a stamtąd na cmentarz Forest Home.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebni.

Marjanna, żona; Władysław, Emil, synowie; Helena, córka; Adam Cichoń, zuzna; Wiktoria Szafran, kuzynka, wraz z całą rodziną.

Po informacje telefonować Humbolt 5334. 28

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy że smutną wiadomość, iż najukochańszy mój ojciec i brat mój, s. p.

S. P.
ANTONIEGO KLEPACKIEGO
Donosimy krewnym i znajomym, iż w sobotę, dnia 28go października, będzie odprawiano Msza św. w kościele św. Jacka, o godzinie 8:30 rano, za spokój duszy najukochańszego mego mój i oja naszego.

S. P.
Józefa Klepacka, żona. Pogrzebowi Franciszek Motz, 3505 Fullerton Ave. Berkshire 1140.

PRACA

POTRZEBA dziewczyny na drugą rękę, do plebanii, \$40.00 miesięcznie. Potrzeba 4 kobiety do lekkiej pracy domowej, \$4.00 tygodniowo. Zgłoście się 359 Milwaukee Ave. Biuro Pracy.

POTRZEBA doświadzonej dziewczyny do ogólnej domowej pracy. Ranch, 4714 N. Monticello Ave. Juniper 5654.

POTRZEBA do pomocy matce, do domu na noc lub pozostać. J. Buser, 6548 N. Mozart ul.

POTRZEBA dziewczyny do ogólnej domowej roboty, pozostać na noc. Telefon Juniper 9295.

POTRZEBA dobrego krawca przy meśskich palciach. J. J. Kobout & Son, 1916 So. Halsted ulica.

POTRZEBA kelnerki do restauracji, doświadzonej, 1721 Division ul.

POTRZEBA dziewczyny do pomocy matce, 1636 So. Lawndale Ave. pani Cohen, dobry dom.

POTRZEBA balwierza, 5608 Milwaukee Ave., 2gie piętro.

POTRZEBA dobrego balwierza, stale na piątek i sobotę, 1062 N. Damen Ave.

POTRZEBA dziewczyny lub kobiety do ogólnej domowej pracy, pokój, diń i zapłata. Tel. Pensacola 9891.

POTRZEBA balwierza na stałe, 2542 W. Walton ul.

POTRZEBA dziewczyny do domowej roboty, pokój i żyła. Tygodniowo, 558 W. North Ave. Bernina.

POTRZEBA dziewczyny do domowej roboty, pokój i żyła. Tygodniowo, 558 W. North Ave. Bernina.

POTRZEBA dziewczyny do domowej roboty, pokój i żyła. Tygodniowo, 558 W. North Ave. Bernina.

POTRZEBA dziewczyny do domowej roboty, pokój i żyła. Tygodniowo, 558 W. North Ave. Bernina.

POTR

